

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปริญาพนธ์
ของ
ชชลิณี จ่งพิวัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๐
340.1523
ร354๓

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ
ของ
ชชลิณี จุงพิวัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2547

CD-1

2547/66

20 ส.ค. 2549

ชัชลิณี จุ่งพิวัฒน์. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุมปรินูญานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง และ อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2547 จำแนกตามตัวแปรดังนี้ ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น บุคลิกภาพ ทักษะคิดต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2547 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 316 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มีตัวแปร 9 ตัวแปร ได้แก่ เพศหญิง (X_2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) บุคลิกภาพ (X_7) ทักษะคิดต่อการเรียน (X_8) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_{10}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับครู (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13})

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 2 ตัวแปร คือ เพศชาย (X_1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4)

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีตัวแปร 2 ตัวแปร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) รายได้ของบิดามารดา (X_6)

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่ส่งผลน้อยที่สุดมี 4 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) บุคลิกภาพ (X_7) สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ได้ร้อยละ 58.7

5. สมการที่สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .105 + .406 X_9 + .249 X_{12} + .216 X_{13} + .225 X_7$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .319 X_9 + .274 X_{12} + .244 X_{13} + .150 X_7$$

**VARIABLES RELATED TO DILIGENCE IN STUDYING OF THE THIRD LEVEL,
SECONDARY 1 – 3 STUDENTS OF WEANGSA SCHOOL IN AMPHOE WEANGSA,
CHANGWAT SURATTHANI**

**AN ABSTRACT
BY
CHUTCHALINEE JUNGPIWAT**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakarinwirot University
October 2004**

Chutchalinee Jungpiwat. (2004). Variables related to diligence in studying of the third level, secondary 1 – 3 students of Weangsa School in Amphoe Weangsa, Changwat Suratthani. Master Theses, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate school, Srinakarinwirot University. Advisor Committee Assoc. Prof. Waythanee Greethong, Dr.Pasana Chularut

The purpose of this research was to study variables related to diligence in studying of the third level, secondary 1 – 3 students of Weangsa School in Amphoe Weangsa, Changwat Suratthani in academic year 2004 based on variables of personal data : gender, class level, personality, attitude towards studying and motivated achievements. Variables of family : financial status of parents and interpersonal relationship between student and parent. Variables of environment : school atmosphere, relationship between student and teachers and relationship between student and friends .

The samples of 316 were the third level, secondary 1 – 3 students of Weangsa School in Amphoe Weangsa, Changwat Suratthani in academic year 2004 class level 1, 2 3 were drawn by stratified random sampling from population. The research instrument was the variables related to diligence in studying of the third level, secondary 1 – 3 students of Weangsa School in Amphoe Weangsa, Changwat Suratthani questionnaires. The data was analysed by The pearson Moment correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis

The results were as follows:

1. There were 9 significant variables of positive correlation among students of female students (X_2) class level 1 (X_3) personality (X_7) attitude towards studying (X_8) motivated achievements (X_9) interpersonal relationship between student and parent (X_{10}) school atmosphere (X_{11}) relationship between student and teachers (X_{12}) and relationship between student and friends (X_{13}) diligence in studying at .01 level.

2. There were 2 significant variables of negative correlation among students of : male students (X_1) class level 2 (X_4) diligence in studying at .01 level.

3. There were 2 significant variables that have no correlation among students of class level 3 (X_5) financial status of parents (X_6) diligence in studying

4. There were 4 significant variables about diligence in studying at .01 level, affected from the most important to lest they were : achievement motivation (X_9) relationship between student and teacher (X_{12}) relationship between student and friends (X_{13}) personality (X_7) at .01 level. These variables could predicted to diligence in studying about percentage of 58.7

5. The predicted equation of variables related to diligence in studying of the third level, secondary 1 – 3 students of Weangsa School in Amphoe Weangsa, Changwat Suratthani at .01 level is as follow :

5.1 In term of row scores is :

$$\hat{Y} = .105 + .406 X_9 + .249 X_{12} + .216 X_{13} + .225 X_7$$

5.2 In term of standard scores is :

$$Z = .319 X_9 + .274 X_{12} + .244 X_{13} + .150 X_7$$

ปริญญานิพนธ์

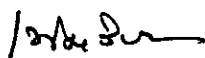
เรื่อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนเวียงสระ อำเภอยะเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ของ

นางสาวชัชลิณี จุ่งพิวัฒน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

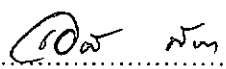

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

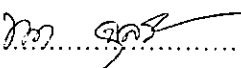
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 5 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2547

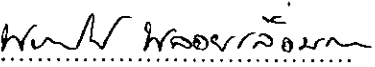
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

 ประธาน

(รองศาสตราจารย์ เวหนี กรีทอง)

 กรรมการ

(อาจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ เวชนี กรีทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ นตวรรณ ทับเวช ผู้อำนวยการโรงเรียนพระแสงวิทยา และอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ความช่วยเหลือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ชัยยุทธ ศรีขจร ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงสระ อาจารย์ พรเลิศ จุ่งพิวัฒน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนการเรียนและให้ทุนทรัพย์ และน้องสาวของผู้วิจัยที่ให้ความช่วยเหลือ ให้ความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ขอมอบแด่บิดา มารดา บุรพคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิทยาการความรู้ให้กับผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

ชัชลิณี จุ่งพิวัฒน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดการศึกษาค้นคว้า.....	9
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน.....	14
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน.....	23
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน.....	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	30
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	33
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	34
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	36
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว.....	36
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว..	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว..	38
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ.....	39
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ.....	42
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู.....	43
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู.....	45
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	46
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	48
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	64
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผล.....	68
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	75
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	118
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	123

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1. แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและระดับชั้น.....	50
2. แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา.....	70
3. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว บุคลิกภาพ ทศนคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความขยันหมั่นเพียรในการเรียน.....	71
4. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3.....	72
5. แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3.....	73
6. แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	74
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	119
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน.....	119
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	120
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว.....	120
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ.....	121
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู.....	121

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13. แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับเพื่อน.....	122
14. แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรใน การเรียนรู้.....	122

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเห็นได้ชัด เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งการที่ประเทศไทยมีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาคมโลกอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ทำให้บุคคลและสังคมปรับตัวตามไม่ทัน (วิชัย ดันศิริ. 2542 : 19) ก่อให้เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ความผันผวนทางการเมือง ความผูกพันทางวัฒนธรรมและศีลธรรม ความพ่ายแพ้ในสนามแข่งขันที่ต้องวัดกันด้วยคุณภาพและสมรรถภาพ คนไทยและสังคมไทยเริ่มต้นตัวที่จะติดตามความเปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและทางลบของประเทศชาติอย่างใกล้ชิด เมื่อใดก็ตามที่คนส่วนใหญ่ของประเทศยังยากจนและอ่อนล้า ขาดสิทธิและโอกาสในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว การทำมาหากิน และระบบการจัดการศึกษาไทยไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เสียงเรียกร้องให้มีการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาก็ยิ่งดังก้องขึ้นตามลำดับและเร่งรีบให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 18)

ประชาคมการศึกษา นักคิด นักการศึกษา สถาบันทางสังคม ศาสนา วัฒนธรรม และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งหลายต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ถึงเวลาต้องปฏิรูปวัฒนธรรมการเรียนรู้ของคนไทยทั้งชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 20) จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา โดยมุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ ทั้งนี้โดยคาดหวังว่าเมื่อคนซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ จะเป็นพื้นฐานการสร้างพลังครอบครัว ชุมชน และสังคม ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 1) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 43 และ 81 เกี่ยวกับบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี และรัฐจะต้องจัดการศึกษาและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และประกาศใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ครูอาจารย์ ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาตื่นตัวที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่เปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ เน้นคุณภาพที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนที่พึงประสงค์ คือผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543 : 1)

ความขยันหมั่นเพียรจัดเป็นคุณลักษณะหนึ่งของผู้เรียนที่พึงประสงค์ในด้านการให้ผู้เรียนเป็นคนดี นอกจากนี้ความขยันหมั่นเพียรยังเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของคุณลักษณะเด็กไทยที่มีทักษะในการจัดการที่ดี (กรมวิชาการ 2543 : 33) และคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2529 : 18) ได้จัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่เห็นควรจะปลูกฝังให้แก่เยาวชน ผลการจัดลำดับปรากฏว่า ความขยันหมั่นเพียรเป็นอันดับหนึ่งร่วมกับความรับผิดชอบและการพึ่งพาตนเอง ความขยันหมั่นเพียรจึงเป็นคุณสมบัติสำคัญอย่างหนึ่งที่สังคมไทยในปัจจุบันต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกคน ดังที่ สุพัตตรา สุภาพ (2541 : 8) กล่าวว่าความขยันหมั่นเพียรเป็นบ่อเกิดของความสำเร็จ ความมานะอดทนช่วยให้เราไม่ท้อถอย และสามารถฝ่าฟันอุปสรรคที่ขวางกั้น ความขยันหมั่นเพียรมีประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ การงานทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยความขยันหมั่นเพียร คนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการงานย่อมทำมาหากินหาทรัพย์ให้เพิ่มพูน ช่วยสร้างความสำเร็จทางเศรษฐกิจ ทั้งยังมีความสามารถที่จะช่วยแก้ปัญหาแก่ชาติได้ด้วย ทำให้ประเทศมีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และคนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนย่อมทำให้เป็นคนที่มีความรู้กว้างขวาง มีปัญญาเฉลียวฉลาดและมีไหวพริบดี ส่งผลให้คิดค้นประดิษฐ์สิ่งที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์ ในทางตรงกันข้าม ถ้าประเทศชาติใดประชากรขาดความขยันหมั่นเพียร เป็นคนเกียจคร้านไม่เอาจริงเอาจ้างกับงานประชากรจะเป็นคนยากจน ทำให้ประเทศชาติล้มลง ไม่เจริญรุ่งเรือง (ชม ภูมิภาค. 2525 : 171)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (2531 : 221) ทรงเห็นความสำคัญของเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง ดังได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเนื่องในวันเด็กประจำปีพุทธศักราช 2525 เพื่อเป็นข้อคิดและแนวทางในการดำรงชีวิตของเยาวชน ความตอนหนึ่งว่า

...เด็กจะต้องรู้ว่าคุณสุขสบายมิใช่จะได้มาง่าย ๆ เปล่าๆจะเกิดขึ้นได้ด้วยการประกอบการงานและความดีต่าง ๆ ซึ่งต้องพากเพียรกระทำอยู่ตลอดเวลา คนที่ทำตัวไม่ดี ไม่หมั่นทำการทำงานจะหาความสุขสบายไม่ได้ เพราะฉะนั้นเด็กทุกคนจะต้องตั้งใจหมั่นศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ความดีไว้ให้เต็มที่ สำหรับช่วยตัวเองให้ได้มีความสุขความเจริญต่อไป...

ความขยันหมั่นเพียรจึงเปรียบเสมือนรากฐานสำคัญในการกระทำการสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งความขยันหมั่นเพียรมีความหมายตรงกับวิริยะในคุณธรรมอิทธิบาท 4 อันเป็นคุณธรรมซึ่งเป็นวิถีทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ที่กล่าวถึงความเพียรพยายามแม้จะพบความล้มเหลวบ้างก็ไม่ท้อแท้ (ชัยวัฒน์ อัดพัฒน. 2527 : 86)

จากการที่ผู้วิจัยมีญาติเรียนอยู่ที่โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และได้รู้จักกับอาจารย์ผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ได้รับคำบอกเล่าถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่ามีนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านการเรียน โดยมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่ส่งการบ้านเป็นประจำ ไม่รู้

จักใช้เวลาว่างที่มีให้เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยจึงสนใจสำรวจปัญหาเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 7 คน พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเกียจคร้านในการเรียน ได้แก่ ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่อ่านหนังสือและไม่ทบทวนบทเรียน ไม่รู้จักใช้เวลาว่างที่มีให้เป็นประโยชน์ ไม่ส่งการบ้าน บางครั้งถ้าครูไม่ติดตามก็จะไม่ทำ ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ ผู้วิจัยจึงได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 200 คน แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 75 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 75 คน โดยให้นักเรียนตอบคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า ขณะที่เรียนอยู่นี้ นักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนอะไรบ้าง ผลสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คน โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ วิชาที่เรียนยากเกินไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนทุกครั้งที่ยเรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36 เบื่อหน่ายการเรียน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14 เรียนไม่ทันเพื่อนเป็นประจำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 75 คน โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ วิชาที่เรียนยากเกินไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40 เรียนไม่ทันเพื่อนเป็นประจำ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนทุกครั้งที่ยเรียน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นประจำ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.67 การบ้านมากเกินไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 75 คน โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ เบื่อหน่ายการเรียน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 37.33 วิชาเรียนยากเกินไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 การบ้านมากเกินไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 17.33 ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนทุกครั้งที่ยเรียน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นประจำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า จากปัญหาในข้อที่ 1 นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด ผลสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คน ตอบว่า ไม่ได้อ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 54 ไม่ตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ไม่เอาใจใส่งานที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 75 คน ตอบว่า ไม่ตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 38.67 ไม่ได้อ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 28 คุยกับเพื่อนเป็นประจำในเวลาเรียน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.33 ปล่อยเวลาว่างที่มีให้ผ่านไปโดยไม่ทำอะไรเลย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ผัดวันประกันพรุ่งเป็นประจำ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 75 คน ตอบว่า ไม่ได้อ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนอย่าง

สม่ำเสมอ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ไม่ตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 ผัดวันประกันพรุ่งเป็นประจำ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.67 ปล่อยเวลาว่างที่มีให้ผ่านไปโดยไม่ทำอะไร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.33 คุยกับเพื่อนเป็นประจำในเวลาเรียน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.33

จากการสำรวจเบื้องต้นดังกล่าว สรุปได้ว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ มีพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเกียจคร้าน ขาดความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ได้แก่ ทำงานไม่เสร็จและส่งงานไม่ทันตามกำหนดเวลาเป็นประจำสม่ำเสมอ ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่อ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียน ปล่อยเวลาว่างที่มีให้ผ่านไปโดยไม่ทำอะไร เป็นต้น ดังที่ กรมวิชาการ (2523 : 61 - 63) ได้ระบุลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรไว้ว่า ต้องมาโรงเรียนสม่ำเสมอ อ่านหนังสือทุกครั้งที่มีเวลาว่าง ตั้งใจทำงานที่ครูอาจารย์กำหนดให้และทำให้เสร็จภายในเวลาทุกครั้ง มีความมานะบากบั่นที่จะทำงานให้ผิตน้อยที่สุด มีความตื่นตัวและสม่ำเสมอในการทำงานทุกอย่าง ใช้เวลาว่างของตนเองทำงานที่เป็นประโยชน์ ทำงานต่างๆ เช่น อ่าน - เขียนหนังสือ เป็นกิจวัตรหรือสม่ำเสมอ สอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 3) ที่กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่านักเรียนมีความรัก ความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อ แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยากหรือมีอุปสรรคต่างๆ ก็มานะทำงานกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาว่างนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตนเอง โดยอ่านหนังสือ ศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนทุกวันและเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือ ข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อคลี่คลายปัญหาของตน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบถึงตัวแปรใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการวางแผนและการวางนโยบายพัฒนาความขยันหมั่นเพียรในการเรียนให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในทางการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,264 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 477 คน เป็นเพศชาย จำนวน 240 คน เพศหญิง 237 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 431 คน เป็นเพศชาย จำนวน 214 คน เพศหญิง 217 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 356 คน เป็นเพศชาย 177 คน เพศหญิง 179 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 316 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของยามาเน่ (Yamane. 1976 : 886 - 887) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.2 ระดับชั้น

1.1.3 บุคลิกภาพ

1.1.4 ทักษะคิดต่อการเรียน

1.1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

- 1.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
- 1.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่
 - 1.3.1 ลักษณะทางกายภาพ
 - 1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความบากบั่น ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก และพยายามทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จและไม่ละทิ้งงานการเรียนเมื่อประสบอุปสรรคก็หาทางแก้ไข

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ได้แก่ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น บุคลิกภาพ ทักษะต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

2.1.2 ระดับชั้น ได้แก่ นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1.3 บุคลิกภาพ หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้มีเอกลักษณ์เฉพาะของนักเรียน บุคลิกภาพในการวิจัยครั้งนี้จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.3.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ ได้แก่ บุคคลที่ชอบทำงานแข่งกับเวลา รักความก้าวหน้า ไม่ชอบการรอคอย ก้าวร้าว โกรธง่าย และมีความเพียรพยายามที่จะฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน

2.1.3.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพของคนที่เฉื่อยชา ไม่รักความก้าวหน้า อดทนและรอคอยได้ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ไม่หวังผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

2.1.4 ทักษะคิดต่อการเรียน หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมที่มีต่อการเรียนของนักเรียน

2.1.4.1 ด้านความคิดได้แก่การเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียน

2.1.4.2 ด้านความรู้สึก ได้แก่ ความชอบ ความพอใจในการเรียน

2.1.4.3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ได้แก่ กระตือรือร้นในการเรียน
หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

2.1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนต้องการประสบความสำเร็จในการเรียน ต้องการได้รับการยอมรับ ยกย่องเกี่ยวกับการเรียน มุ่งมั่นเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ และภาคภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง

2.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

2.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน ในกรณีที่นักเรียนไม่มีบิดามารดาให้หมายถึง รายได้ของผู้ปกครองในแต่ละเดือน

2.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวหมายถึง การปฏิบัติตนของบิดามารดา หรือผู้ปกครองต่อนักเรียน และการปฏิบัติตนของนักเรียนต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.2.1 การปฏิบัติตนของบิดามารดา หรือผู้ปกครองต่อนักเรียนด้านการเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่การเรียน ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมของนักเรียนกับเพื่อน ให้คำปรึกษาและนำเกี่ยวกับการเรียน การให้ความรักความห่วงใยใกล้ชิดต่อนักเรียน และการให้กำลังใจของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน

2.2.2.2 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองด้านการเรียน ได้แก่ การขอคำแนะนำและซักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียนจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง การขอคำแนะนำและการขอให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในการเรียนรวมถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน การแสดงความรักและเคารพของนักเรียนที่มีต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง การเชื่อฟังไม่ทำให้อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเสียใจ

2.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน การสอนภายในโรงเรียน ได้แก่

2.3.1.1 สถานที่เรียน หมายถึง ลักษณะที่ตั้งและบริเวณของโรงเรียน สภาพอาคารเรียน การถ่ายเทอากาศในห้องเรียน ความสะอาดและความเป็นระเบียบของห้องเรียน ขนาดของห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางการเรียน การสอนที่มีผลต่อนักเรียน ได้แก่ วิธีการสอน สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา

2.3.1.2 สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง ปริมาณสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนมีความเพียงพอในการใช้งานเมื่อเทียบกับจำนวนครูผู้สอนและนักเรียนมีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อครู และการปฏิบัติตนของครูที่มีต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.2.1 การปฏิบัติของครูต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ตั้งใจอบรมสั่งสอนนักเรียน ยอมรับความคิดเห็น ให้ความเป็นกันเอง ความห่วงใย คอยดูแลให้คำปรึกษากับนักเรียนเมื่อมีปัญหาอย่างใกล้ชิด

2.3.2.2 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู ได้แก่ การตั้งใจเรียน การขอคำแนะนำและซักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียนจากครู การให้เคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนกับเพื่อนปฏิบัติต่อกันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ การช่วยเหลือกัน การฟังพาดูอาศัยซึ่งกันและกัน ห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน มีความรักและความสามัคคีในการทำงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเรียน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานการค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

1.1.1 ความหมายของความขยันหมั่นเพียร

กู๊ด (Good. 1973 : 132) กล่าวว่า ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความมุ่งมั่นในการใช้ความมานะพยายามเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย

เว็บสเตอร์ (Webster. 1973 : 281) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง ความพยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ผลสำเร็จในงานที่ทำด้วยความระมัดระวังเอาใจใส่และอดุสาหะ

กรมวิชาการ (2523 : 61 – 63) กล่าวถึงความขยันหมั่นเพียรว่า เป็นธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิต ควรใช้ร่วมกับปัญญาและจริยธรรมในหมวดอิทธิบาท 4 ที่เน้นความพอใจ ความมีน้ำใจ จดจ่อและความไต่ตรอง การฝึกปฏิบัติควรเน้นการควบคุมตนเองอันเป็นที่มาของระเบียบวินัยด้วยและระบุลักษณะพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรไว้ดังนี้

1. มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
2. กระตือรือร้นและรักที่จะมาโรงเรียนโดยไม่ต้องให้ใครเตือน
3. ตั้งใจทำงานที่ครูอาจารย์กำหนดให้และทำเสร็จภายในเวลาทุกครั้ง
4. อ่านหนังสือทุกครั้งที่มีเวลาว่าง
5. จัดของใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ
6. เข้าเรียนทุกวิชา ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
7. พยายามแก้ข้อบกพร่องของตนเกี่ยวกับการเรียน
8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อดทนและเอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง
9. มีความมานะ บากบั่น ที่จะทำงานให้ผิดน้อยที่สุด

10. ชอบศึกษาค้นคว้า สอบถาม หาความรู้ความจริงอยู่เสมอ
11. ไม่ละเลยหรือทอดทิ้งธุระ การงานของตน
12. ทำงานต่าง ๆ เช่น อ่าน – เขียนหนังสือ คิดคำนวณ สังเกตสิ่งแวดล้อม

เป็นกิจวัตรหรือสม่ำเสมอ

13. ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาในการทำงานได้ตามกำหนดเสมอ
14. มีความตื่นตัวและสม่ำเสมอในการทำงานทุกอย่าง
15. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนและพยายาม

ทำงานสำเร็จ

16. ตรวจสอบวิธี ปรับปรุงวิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา
17. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยเฉพาะในสายวิชาการของตน
18. ใช้เวลาว่างของตนทำงานที่เป็นประโยชน์
19. แนะนำเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้ขยันในการเรียน
20. ทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
21. ช่วยเหลืองานของครูอาจารย์หรือเพื่อน เท่าที่จะช่วยได้ด้วยความเต็มใจ

และพยายามทำให้ดีที่สุด

22. ช่วยทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
23. เข้าร่วมทำงานกับหมู่คณะด้วยความตั้งใจและตั้งใจทำให้ดีที่สุด
24. ช่วยเหลือในกิจการงานของบ้านและทางโรงเรียนด้วยความตั้งใจและตั้งใจ

ทำให้ดีที่สุด

25. ช่วยแนะนำถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนด้วยความเต็มใจ
26. ให้ความคิดเห็นและความร่วมมือในการทำงานของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ
27. ให้ความเอาใจใส่ คอยชวนช่วยช่วยเหลือกิจการงานของเพื่อนอย่างใกล้ชิด

ซัดให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใด ๆ

28. หมั่นดักเตือนเพื่อนร่วมงานให้ทำด้วยความตั้งใจและอดทน
29. ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเสมอ
30. ช่วยกิจกรรมของหมู่คณะตามความรู้ความสามารถของตนอย่างสม่ำเสมอ
31. ไม่เกี่ยงหรือเลื่องงานของส่วนรวม
32. ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม
33. ร่วมเพียรกันทำกิจกรรมทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน
34. สนใจและตั้งใจทำงานเพื่อนส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ
35. มีความเพียรพยายามที่จะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน
36. มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
37. อาสาสมัครทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชน

38. มีความพยายามอดทนในการทำงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
 39. เสียสละและไม่ทอดทิ้งเพื่อนร่วมงานของส่วนรวมและชุมชน
 40. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน
 41. มีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งธุระหรือหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวม
 42. ไม่เพิกเฉย ละเลยงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและชุมชน
 43. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนและสังคม
 44. ให้ความร่วมมือและความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมหรือส่วนรวม
- ทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อให้การทำงานของส่วนรวมนั้นมีอุปสรรคน้อยที่สุด
45. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ เพื่อปรึกษาหารือกิจการงานกันโดยสม่ำเสมอ
- ชม ภูมิภาค (2525 : 169) ให้ความหมายความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง ความขยันขันแข็ง เอาใจใส่ในงาน มีความพยายาม มีความบากบั่นมั่นคง ไม่ทอดทิ้ง นอกจากนี้อีกกล่าวอีกว่า ความขยันหมั่นเพียรจะประสบผลสำเร็จได้ดี ก็ด้วยอาศัยคุณธรรมควบคู่ คือ อิทธิบาท 4 ได้แก่

ฉันทะ คือ ความพอใจในสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติต่อเรื่องนั้น เมื่อมีทัศนคติที่ดี มีความพอใจในเรื่องนั้น ก็ย่อมจะกระตือรือร้นที่จะประกอบงานนั้น

วิริยะ คือ ความเพียรบากบั่น แม้พบความล้มเหลวไม่ยอมทอดทิ้ง ไม่ท้อแท้

จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ด้วยความตั้งใจ พุ่งเล็งต้องงาน เป็นความตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จ

วิมังสา คือ การหมั่นตรึกตรอง พิจารณาสอบสวนในการปฏิบัติงาน กระทำด้วยการใช้สติปัญญาตรึกตรองหาเหตุผลให้ประจักษ์ชัดว่างานนั้นจะอย่างไร โดยวิธีใดจึงจะสำเร็จผลตามความต้องการ

กลุ่มนักวิชาการ (2525 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การงานของการประกอบอาชีพที่สุจริตอย่างกระตือรือร้น และตั้งใจจริงให้สำเร็จด้วยความมานะอดทน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 3) ได้ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่า หมายถึง การที่นักเรียนมีความรัก ความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อ แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยากหรือมีอุปสรรคต่าง ๆ ก็มานะทำงานกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาว่างนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตน โดยอ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนทุกวันและเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อคลี่คลายปัญหาของตน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 35) ได้ระบุความหมายของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่า หมายถึงการที่นักเรียนมีความรับผิดชอบ

ชอบ และมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จโดยเร็วที่สุด มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนให้มากที่สุด

สุพัตรา สุภาพ (2541 : 25) ได้ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรไว้ว่า หมายถึง การไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวงต่อความยากลำบาก และมีความอดทน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จทันเวลาหรือก่อนเวลาที่กำหนด มีความกระตือรือร้นในการเรียนเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แมตด็อกซ์ (Maddox. 1965 : 9) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางสติปัญญา ร้อยละ 50 – 60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 30 – 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ร้อยละ 10 – 15 นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ยังมีความสัมพันธ์กับนิสัยในการเรียน ความขยันหมั่นเพียร และวิธีการเรียนด้วย

ริงเนสส์ (เสาวรัตน์ จุลรัตน์. 2535 : 23 ; อ้างอิงจาก Ringness. 1968) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนเกรด 9 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร ควบคุมตนเองได้ เข้าสังคมได้ดี มีความอดทนทางด้านอารมณ์และจิตใจ ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีความวิตกกังวลทอดย เบื่อเรียน ดื้อ ขัดขืน มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์และมีอาการทางประสาท

โอโนดา (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 19 ; อ้างอิงจาก Onoda. 1975) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร ควบคุมตนเองได้ และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะขี้เกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี และมีความสับสนวุ่นวายใจ

บลูม (Bloom.1982 : 166 –175) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมทางด้านความรู้สึกความคิดของนักเรียนและลักษณะจิตพิสัยของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความสนใจ ความมานะตั้งใจ ความขยัน รวมทั้งเจตคติต่อรายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึงร้อยละ 65

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 179) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน โดยใช้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเกณฑ์กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน จำนวน 1,415 คน ครูจำนวน 30 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ผลศึกษาพบว่า ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ได้แก่ ความสนใจ ความตั้งใจ และเวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียน นอกจากนี้ยังศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนและขยันหมั่นเพียรในการเรียนจะประสบผลสำเร็จทางการเรียน ส่วนนักเรียนที่ไม่สนใจ ไม่ตั้งใจ และไม่ขยันหมั่นเพียรในการเรียนจะประสบความล้มเหลวในการเรียน

เกษมดา วิริยะ (2526 : 115 - 118) ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 8 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่พึงประสงค์ แต่มีบางความคิดรวบยอดที่อยู่ในระดับไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถของตนในด้านการศึกษา การทำงานโดยไม่เลือกงาน และไม่ดูถูกงานที่สุจริต การตรงต่อเวลาในการนัดหมายและการยอมรับผิดในการกระทำของตนในงานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกันมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนชายและหญิง และสภาพเศรษฐกิจสังคมของผู้ปกครองไม่มี ปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความรับผิดชอบและความขยันหมั่นเพียร

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2532 : 23 - 25) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมในการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงต้องการศึกษาต่อ ในขณะที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำต้องการประกอบอาชีพ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะใช้เวลาในวันปกติในเรื่องของการเรียนพิเศษ ทำกิจกรรมประจำวัน ทำการบ้าน และเดินทางมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงชอบอ่านวารสาร นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะอ่านหนังสืออ่านเล่นและนวนิยาย วันหยุดนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะไปหอสมุด

สิริพร ดาวัน (2540 : 88 - 89) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2539

จำนวน 1,238 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดต่อการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน บรรยากาศในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ใช้เวลาว่างในการศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บรรลุความสำเร็จทางการเรียน ดังนั้นความขยันหมั่นเพียรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียน ของนักเรียน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพมีความหมายกว้าง นักจิตวิทยา และนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะด้วยกัน เช่น

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 40 ; อ้างอิงจาก Ruch. 1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือตัวเราทั้งตัวหรืออวัยวะที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมานั้นจะเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ

ฮิลการ์ด และแอทกินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 อ้างอิงจาก Hilgard and Atkinson. 1967) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคล และวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา

ออลพอร์ท (Allport. 1967 : 28) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 111) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่สภาพแวดล้อมต่างกัน อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน หรือแม้แต่สภาพแวดล้อม และพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 110) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นภาพรวมทั้งหมดของลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรม แนวโน้มการกระทำความสามารถซึ่งอยู่ภายในและที่แสดงออกให้เห็น

กูต (Good. 1973 : 417) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นภาพรวมของพันธุกรรม และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

เชดคักดี โฆวาสินธุ์ (2540 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

ฉลอง ภิรมณ์รัตน์ (2521 : 29) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึงลักษณะแสดงออกทั้งมวลของปฏิกิริยา ทั้งทางจิตวิทยาและทางสังคมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

สิริชัย ประทีปนาย (2533 : 3) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

ศรีธรรม ฐานะภูมิ (2535 : 14) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึงลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่แสดงออกซ้ำๆ เพื่อตอบสนองและปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพสังเกตได้จากการแสดงออกหลายด้านของบุคคลนั้น เช่น ความสามารถ ความสนใจ ลักษณะเด่น ค่านิยม ทักษะ ทักษะ ทัศนคติ ภาพพจน์เกี่ยวกับตนและความประพฤติ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นฉบับของแต่ละบุคคล ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีเอกลักษณ์ของตนเอง โดยแสดงออกทางด้านภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง อันเป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรม สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้

2.1.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

อีริกสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 42 ; อ้างอิงจาก Erikson. 1959) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดแค่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับตลอดชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

มูส และมูส (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 106 ; อ้างอิงจาก Moos and Moos. 1968) กล่าวว่า บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล บรรยาภาศในครอบครัว และการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์กัน เช่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพก้าวร้าว มีความขัดแย้งในใจ มักจะมาจากครอบครัวที่ปฏิเสธหรือไม่ยอมรับบุตรหรือธิดา ครอบครัวที่ปล่อยปละละเลย บุตรมากเกินไป หรือครอบครัวที่ควบคุมบุตรธิดามากเกินไป ทำให้บุตรหรือธิดาที่เป็นสมาชิกของครอบครัวนั้นมีวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม เช่น มักจะแสดงอารมณ์โกรธ สู้อยู่ไม่มีเหตุผล หรือบางครั้งอาจจะใช้วิธีการหลีกเลี่ยงในการเผชิญปัญหา ส่วนครอบครัวที่มีบรรยากาศของความรัก เอื้ออาทร ให้ความอบอุ่น ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลบุตร สมาชิกของครอบครัวนั้นก็มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีเหตุผล มีความสามารถในการตัดสินใจ พิจารณาข้อดี ข้อเสีย

ก่อนลงมือกระทำ หรือตักสินใจตกลงใจ ซึ่งผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพดังกล่าว และอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ส่วนใหญ่ที่จะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้โดยคำนึงเหตุผลประกอบ

ฉลอง ภิรมย์รัตน์ (2521 : 29-30) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบ ทางด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดทางยีนส์จากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาทและเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นธรรมชาติ และสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมนี้ มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของบุคคลแตกต่างกัน

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194-195)กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่มีผลให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น ๆ

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 41-42)กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพนั้น ประกอบด้วยพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคลกล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ซึ่งส่วนมากนั้นเน้นลักษณะทางกาย เช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ดาบอดสี ศีรษะด้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ทั้งพัฒนาการทางกาย จิตใจและบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาการของมนุษย์ก็คือ บุคคลอื่น ๆ รอบ ๆ ตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากมาต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทศนคติและพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า อิทธิพลของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล ให้มีลักษณะที่แตกต่างกันไป

2.1.1.3 ประเภทของบุคลิกภาพ

การพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่แสดงออกทางกายภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะเค้าโครงหน้าหรือโครงสร้างต่าง ๆ ของร่างกายและบุคลิกภาพ เป็นความเชื่อที่มนุษย์เรานั้นมีลักษณะทางสรีระหลายแบบ และแต่ละแบบอาจเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพหลายประเภท ดังนั้นจึงมีการแบ่งบุคลิกภาพออกเป็นหลายประเภท ดังนี้

จุง (Hergenhahn, 1990 : 58 – 85 ; citing Jung, n.d.) ได้พิจารณาบุคลิกภาพของคนโดยยึดถือสังคมเป็นหลัก เขาได้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) เป็นคนที่ไม่ชอบสูงส่งกับผู้อื่น เคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผน มีมาตรการและกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการควบคุมอุปนิสัยของตนเอง เชื่อตัวเอง และการกระทำทุกอย่างที่มักจะขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นใหญ่ บุคคลประเภทนี้จะผูกพันกับตนเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคมหรือบุคคลอื่น

2. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extrovert) เป็นคนเปิดเผย คึกคัก ร่าเริง ปรับตัวได้ดีในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นในตนเองบนรากฐานของเหตุผลและความจริง

เครซเมอร์ (Samuel, 1981 : 190 – 191 ; citing Kretschmer, 1921) เห็นว่าบุคลิกภาพของคนขึ้นอยู่กับรูปร่างลักษณะ จึงแบ่งบุคลิกภาพของคนตามรูปร่างหรือโครงสร้างทางสรีรวิทยา สอดคล้องกัน 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มีร่างกายอ้วนเตี้ย คอโต ร่างกายมีไขมันมาก พุงยื่น (Pygmy หรือ Endomorphy) คนประเภทนี้เป็นคนชอบแสวงหาความสบาย ไม่รีบร้อน ชอบสังคม สนุกสนาน รื่นเริง โกรธง่ายหายเร็ว และกินจุ

2. ประเภทที่มีรูปร่างผอมสูง ตัวยาว แขนยาว อ่อนแอ (Ectomorphy) คนประเภทนี้มีลักษณะเคร่งขรึม เอาการเอางาน มีความเครียดทางอารมณ์อยู่เป็นนิจ ชอบสันโดษ ไม่เข้าสังคม

3. ประเภทที่มีรูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง เต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ ร่างกายแข็งแรง ชอบออกกำลังกาย (Athletic หรือ Mesomorphy) คนประเภทนี้ชอบทำอะไรแปลก ๆ ช้น ๆ ไม่ค่อยมีความทุกข์ร้อน ไม่เคยพูดถึงเรื่องความเป็นความตาย สนุกสนานอยู่เสมอ

ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman and Roesman, 1974 : 164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพเร่งรีบชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึก

เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ได้กับการทำงานล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อนและไม่ก้าวร้าว มีลักษณะอื่น ๆ ชอบการพักผ่อนและดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฟันอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานและไม่ค่อยชอบทำงานในเวลาอันรีบด่วน

2.1.1.4 ประวัติความเป็นมาของบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี

บุคลิกภาพแบบเอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ. 1960 อันเนื่องมาจาก นายแพทย์ฟรیدแมน (Friedman) และนายแพทย์โรสแมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้ป่วยโรคอื่น ๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขาพบว่า แก้อีที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นมีรอยลึกเฉพาะตรงขอบแก้อีเท่านั้น แสดงว่าคนไขส่วนใหญ่ของเขาตั้งแต่ตรงขอบแก้อี ซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้จะต้องเป็นคนที่รีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบร้อน รีบเร่ง มักนั่งแก้อีแต่ตรงขอบ เพื่อจะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็วคล้ายกับเป็นลักษณะของความพร้อมที่จะเคลื่อนไหวทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่าน่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้นพบว่าการมีโคเลสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวานและความอ้วน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ถ้าบุคคลใดมีปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ก็จะมีโอกาสเกิดโรคหัวใจมากกว่าบุคคลทั่วไป ดังนั้นเขาจึงใช้เวลาถึง 8 ปี ในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพของผู้ป่วยโรคหัวใจ และในที่สุดพบว่าบุคลิกภาพชนิดหนึ่ง ซึ่งต่อมาเขาให้ชื่อว่า บุคลิกภาพแบบเอ และบุคคลที่มีบุคลิกภาพตรงข้าม เขาเรียกว่า เป็นบุคลิกภาพแบบบี การค้นพบบุคลิกภาพแบบเอนั้น ถือว่าเป็นค้นพบที่สำคัญ เพราะบุคลิกภาพแบบเอเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญกว่าปัจจัยทุกตัว ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบเอแล้ว คนที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะถือว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สูงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (เกษม กลัดแพ. 2537 : 36 ; อ้างอิงจาก รังสิต ห่มระฤก. 2532)

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีนั้น ฟรیدแมน และโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) ได้สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบีไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพ เร่งร้อนชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้รับการ ทำงานล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและ ก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อน และไม่ก้าวร้าว มีลักษณะอื่น ๆ ชอบการพักผ่อนและ ดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฟันอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานและไม่ค่อยชอบทำงานใน เวลาอันรีบด่วน

2.1.1.5 การวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

ฟรีดแมน และโรสแมน (จรรยา เกษศรีสังข์, 2537 :15 ; อ้างอิงจาก Friedman and Roseman, 1974) กล่าวถึง แบบวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบี มี 3 แบบ คือ

แบบวัดที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) ประกอบด้วยคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้คนที่บุคลิกภาพแบบเอ ไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้โกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ

แบบวัดที่ 2 มาตราวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ของเฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scales : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานตนเอง เช่นเดียวกับแบบที่ 1 ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็วและการรับรู้ถึงความกดดันในการทำงาน

แบบวัดที่ 3 แบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey : JAS) เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ บุคคลที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้สูง เป็นคนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ โดยกลุ่มบุคคลนี้รายงานว่า มีความรู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว ทำงานด้วยความรีบเร่ง ไม่ย่อท้อต่อความอ่อนล้าหรือการทำงานที่ประสบความสำเร็จล้มเหลว นอกจากนี้ยังรายงานว่าตนเองทำงานหนักและมีความต้องการผลสัมฤทธิ์มากกว่า โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ รายงานว่ามีความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ มีความตั้งใจเพิ่มสถานภาพอาชีพให้สูงขึ้น

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไคลว์เวอร์และไวน์เดอร์ (Kleiber and Weidner. 1987 : 204) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และระดับความมุ่งมั่น โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาย จำนวน 32 คน และเด็กหญิงจำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9 – 12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ผลการวิจัยพบว่า เด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในการกระทำพฤติกรรม เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า

สตูบ และคนอื่นๆ (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 19 – 20 ; อ้างอิงจาก Strube and others. 1987) ได้ศึกษาสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีความพยายาม และความสำเร็จไม่สอดคล้องกัน ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความพยายามมากขึ้น เพื่อให้ตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

บลูเมนทอลล์ (ชมพูนุช พงษ์ศิริ. 2535 : 28 ; อ้างอิงจาก Bumenthal. 1978) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ของเด็กนักเรียนชายและหญิง ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะเป็นคนที่มีความเครียดสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

ชวาทซ์และคนอื่นๆ (ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. 2539 : 24 ; อ้างอิงจาก Schwartz and others. 1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ที่ประสบความสำเร็จและในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จเลย และในสถานการณ์ที่มีบางคนประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความมุ่งมั่นความสำเร็จในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จ แต่จะไม่เอาตัวเองไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. (2533 : 126 – 127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน เป็นผู้มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษาคือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ ในการศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานของบุคคลนั้น ศึกษาบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีอายุน้อยมีความเครียดในการทำงานสูง มีความ

กลัวความสำเร็จสูง เป็นโสด มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างสูง และมีการรับรู้ความมั่นคงในการทำงานสูง

ชมพูนุช พงษ์ศิริ. (2535 : 73 – 74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3, และ 4 จำนวน 230 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 105) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ บี มีวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่าง ๆ แบบรวมยอม

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นคนที่รักความก้าวหน้า มีความเพียรพยายามในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความเครียด และมีความวิตกกังวลในการทำงานมากกว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน

2.2.1.1 ความหมายของทัศนคติ

เคนด์เลอร์ (Kendler. 1963 : 572) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ภาวะความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรม ในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่างต่อบุคคล ต่อสถาบัน หรือแต่แนวคิดบางอย่าง อีกทั้งเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้เป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

เทอร์สโตน (Thurstone. 1967 : 479) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาชนิดหนึ่งที่ไม่สามารถสังเกตได้ง่าย แต่เป็นความโน้มเอียงทางด้านจิตใจที่ใจที่แสดงออกให้เห็นเป็นพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ออลพอร์ต (Allport 1967 : 417) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาวะแวดล้อมทางจิตซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่เป็นตัวกำหนดทิศทางการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1967 : 583 – 584) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นครั้งแรกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิด หรือสถานการณ์ใด ๆ ในทางเข้าใจ ชัด หรือออกห่างและความพร้อมที่จะตอบสนองต่อไปในทางเอนเอียงลักษณะเดิม เมื่อพบกับสิ่งหรือสภาวะการณดังกล่าวอีก

กูด (Good. 1973 : 417) ได้ให้คำจำกัดความของทัศนคติ ทัศนคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รักเกลียด หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

อนาสตาซี (Anastasi. 1976 : 453) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความโน้มเอียงจะมีปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่กำหนดให้เป็นพวก ๆ ในทางชอบหรือไม่ชอบ

เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์ (2540 : 38) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นๆ ไปในทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในแนวทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม

สุรางค์ จันทน์เอม (2524 : 40) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ สภาพจิตใจของบุคคลแต่ละคนที่เกิดจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ อันมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมของบุคคลนั้น

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 231) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมของร่างกายและจิตใจที่มีแนวโน้มจะโต้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใด ๆ ด้วยการเข้าหรือหรือถอยหนีออกไป

บุญธรรม กิจปรีดาสุทธิ (2535 : 45) ได้สรุปความหมายของทัศนคติ หมายถึง กริยาท่าทีรวม ๆ ของบุคคลที่เกิดจากความโน้มเอียงของจิตใจ และแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแสดงออกในทางสนับสนุน มีความรู้สึกเห็นดีเห็นชอบต่อสิ่งเร้านั้น หรือแสดงออกในทางต่อต้าน ซึ่งมีความรู้สึกที่ไม่เห็นชอบต่อสิ่งเร้านั้น

พอสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นตัวกำหนดแนวโน้มในการตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2.2.1.2 ลักษณะสำคัญของทัศนคติ

ไพบุลย์ อินทริวิชา (2517 : 17) ได้ระบุลักษณะของทัศนคติไว้ดังนี้

1.ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิด

2.ทัศนคติเป็นสภาพการณ์ทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของบุคคล เพราะเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางให้ทราบล่วงหน้าว่า ถ้าบุคคลประสบสิ่งใดแล้วบุคคลนั้นจะมีท่าทีต่อสิ่งนั้นในลักษณะใด

3.แม้ว่าทัศนคติเป็นสภาวะทางจิตใจที่มีความมั่นคงพอสมควร แต่ก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และการเรียนรู้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 231) อธิบายลักษณะสำคัญของทัศนคติ ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์มิใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหา หรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีทัศนคติไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหา โดยถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ
3. ทัศนคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นได้
4. ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนแปลงไปทัศนคติย่อมเปลี่ยนไปด้วย

2.2.1.3 องค์ประกอบของทัศนคติ

เชิดศักดิ์ โฆวสินธุ์ (2540 : 40) จำแนกองค์ประกอบทัศนคติเป็น 3 องค์ประกอบ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ หรือความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้านั้น ๆ
2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้านั้นว่าพอใจหรือไม่พอใจต้องการหรือไม่ต้องการดีหรือเลวอย่างไร
3. องค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งจะเป็นในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้มาจากการประเมินผล

เฉลิมพล ศรีหงษ์และเสถียร เหลืองอร่าม (2521 : 10) จำแนกองค์ประกอบทัศนคติเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความคิดและเหตุผล หมายถึง ความเชื่อหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของการใช้เหตุผลของบุคคลในการจำแนกแยกแยะ ความแตกต่างตลอดจนผลต่อเนื่องที่จะเกิดขึ้น ซึ่งถ้าพิจารณาอย่างลึกซึ้งก็คือ การที่บุคคลจะสามารถนำเอาคุณค่าทางสังคมที่ได้รับการถ่ายทอดบรมสั่งสอนมา เข้าไปใช้ในการวิเคราะห์พิจารณาประกอบเหตุผลของการที่ตนจะประเมิน โดยการพิจารณาของบุคคลนั้น จะเป็นเรื่องของเหตุผลโดยไม่มีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง
2. องค์ประกอบทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกทางอารมณ์เกี่ยวกับความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบเกลียด รัก เป็นต้น ซึ่งจะแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง เมื่อคิดหรือพูดถึงสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบทางแนวโน้มนำของการกระทำหรือพฤติกรรม หมายถึง แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมหรือตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งแนวโน้มนำของการกระทำหรือพฤติกรรมนี้จะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันกับความคิดหรือสติและเหตุผลอารมณ์หรือความรู้สึก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3 – 4) จำแนกองค์ประกอบทัศนคติเป็น 3 องค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา ซึ่งได้แก่ ความคิดที่อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน

2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึกซึ่งเป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง

3. องค์ประกอบทางด้านการปฏิบัติหรือพฤติกรรม องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ หรือมีปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ซิมบาร์โด (สุดฤทัย มุขยวงศา. 2533 : 7 ; อ้างอิงจาก Zimbardo. 1979) กล่าวว่า ทัศนคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความคิด ความเชื่อ (Beliefs) หรือความเข้าใจที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะที่สิ่งนั้นเป็นหรือควรจะเป็น

2. ความรู้สึก (Affection) หรืออารมณ์ที่สัมพันธ์กับความคิด ความเชื่อ วัดได้จากปฏิกริยาทางร่างกายหรือแนวโน้มนำและแบบแผนในการตอบสนอง

3. พฤติกรรม (Action Intention) เป็นการกระทำที่สังเกตได้ ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากความคิดและความรู้สึก

2.2.1.4 ประโยชน์ของทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 4) กล่าวถึงประโยชน์ของทัศนคติ ดังนี้

1. ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยการจัดรูปหรือระบบสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา

2. ช่วยให้มีภาคภูมิใจในตนเอง (Self - Esteem) โดยบุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่างซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเรา

3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกริยาตอบโต้หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นส่วนมากจะทำในสิ่งที่พอใจมาให้ หรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อมดังจะเห็นได้จากบุคคลที่มีทัศนคติที่เหมือนกันนั้นมักจะเข้ากันได้ง่ายและบุคคลส่วนมากมักจะมีทัศนคติเหมือนกับบุคคลอื่นที่เขาใกล้ชิดสนิทสนมด้วย บุคคลที่มีความสำคัญสำหรับเขา

4. ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่า ทัศนคตินั้นนำความพอใจมาให้บุคคลนั้น

2.2.1.5 อิทธิพลของทัศนคติต่อการเรียนการสอน

ปราณี รามสูตร (2528 : 193 – 194) กล่าวถึงอิทธิพลของทัศนคติต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. ทัศนคติมีผลต่อวิชาที่เรียนที่ชอบหรือไม่ชอบ เช่น นักเรียนชอบครูคนหนึ่งมาก เมื่อรู้ว่าครูนั้นสอนวิชาใด นักเรียนก็อยากเรียนด้วย ทำให้เกิดความชอบในวิชานั้น มีทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้น ถ้าเขาเรียนวิชาดังกล่าว ย่อมมีแนวโน้มว่าเขาจะต้องพยายามเรียนให้ได้ผลดี เป็นต้น

2. ทัศนคติมีผลต่อการใส่ใจในการเรียน เช่น ถ้านักเรียนไม่ชอบวิชาใด ไม่ชอบครู ผู้สอนวิชาใด นักเรียนก็มักไม่สนใจเรียนวิชานั้น ไม่เข้าชั้นเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานั้น ไม่ทำการบ้าน หากนักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อโรงเรียน หรือคณะครูเป็นส่วนรวม จะไม่เอาใจใส่ในการเรียนไม่ว่าวิชาใด เป็นต้น

3. ทัศนคติมีผลต่อการรับรู้ บุคคลรับรู้หรือแปลความหมายสิ่งเร้าตามทัศนคติของคนที่มีต่อสิ่งเร้านั้น และมีผลสะท้อนไปสู่การเรียนรู้ในที่สุด เช่น แสงดาว ถูกครุฑถามด้วยความเป็นห่วงว่าทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์เสร็จหรือไม่ แสงดาวแปลความหมายว่า ครูจับผิด เพราะแสงดาวไม่ชอบครูอยู่เดิมแล้ว ทำให้ไม่อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์

4. ทัศนคติที่มีอิทธิพลทำให้บุคคลมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ได้ผลดี เช่น นักเรียนรักครู ชอบวิชาที่ครูสอนเมื่อเริ่มต้นเรียนก็อาจตั้งจุดมุ่งหมายไว้ในใจว่า วิชานี้เขาจะต้องทำคะแนนให้สูง การตั้งจุดมุ่งหมายเช่นนี้เป็นแรงจูงใจที่สำคัญมากที่จะผลักดันให้นักเรียนตั้งใจเรียน ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ส่งผลสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการเรียนรู้ท้ายที่สุด

2.2.1.6 การวัดทัศนคติ

ทัศนคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ตลอดจนอารมณ์ ดังนั้นการวัดทัศนคติโดยตรงจะประสบปัญหามาก เพราะผู้ตอบจะต้องประเมินความรู้สึกของตนเองว่า รู้สึกพอใจ หรือมองเห็นคุณค่าต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด ปัจจุบันแบบวัดทัศนคติที่นิยมใช้ คือ มาตรฐานวัดทัศนคติเธอร์สโตน (Thurstone's Type Scale) และมาตรฐานวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ต (Likert Scale)

1. มาตรฐานวัดทัศนคติเธอร์สโตน (Thurstone's Type Scale)

เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์ (2540 : 98 – 103) กล่าวว่า การสร้างมาตรฐานวัดทัศนคติเธอร์สโตน มีลำดับขั้นดังนี้

1. รวบรวมข้อความที่ต้องการวัดทัศนคติให้มาก ให้ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการวัด
2. นำข้อความในข้อ 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดว่าข้อความอยู่ในมาตราใดระหว่างค่า 1 - 11 โดยเริ่มจาก “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จนไปถึง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

3. นำผลจากการตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิมาแจกแจงความถี่และความถี่สะสมของแต่ละข้อความ แล้วนำไปคำนวณหาค่ามาตรวัด ($S = \text{Scale Value}$) และหาค่าความแปรปรวน ($Q - \text{Value}$)

4. นำข้อความที่ได้จากข้อ 3 มาเรียงลำดับค่า S ตั้งแต่ 1 – 11 อย่างน้อยช่วงละ 2 ข้อความ ถ้าช่วงใดมีมากกว่า 2 ข้อ ให้เลือกข้อที่มี S น้อยที่สุด เรียงลำดับไว้ประมาณ 20 – 22 ข้อ นำข้อความเรียงคละกันให้ผู้ตอบเลือกว่าเห็นด้วยกับข้อความใดมากที่สุด ถ้ามีประมาณ 20 ข้อความ ให้เลือกตอบ 2 ข้อ ถ้ามีประมาณ 30 ข้อความ ให้เลือกตอบ 3 ข้อ แล้วให้คะแนนตามค่ามาตรวัด S ประจำข้อความนั้น

2. มาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ท (Likert Scale)

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2527 : 233) กล่าวถึง การสร้างมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) ดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างของทัศนคติที่ต้องการวัดตามหลักการทั่วไปในการสร้างข้อความวัดทัศนคติให้ชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด

2. สร้างข้อความวัดทัศนคติซึ่งอาจรวบรวมจากเอกสาร ตำราหรือส่งแบบสอบถามปลายเปิดให้กลุ่มตัวอย่างตอบมา นำคำตอบมาสร้างเป็นข้อความวัดทัศนคติให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และควรมีข้อความที่เป็นบวกและลบในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

3. กำหนดมาตรวัดเป็น 5 ระดับ หรือ 4 ระดับ เริ่มจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือเริ่มจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 5,4,3,2,1 หรือ 4,3,2,1 สำหรับข้อความวัดทัศนคติ ลักษณะบวกส่วนข้อความวัดทัศนคติลักษณะเป็นลบ ให้คะแนน 1,2,3,4,5 หรือ 1,2,3,4

4. นำข้อความวัดทัศนคติไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นำผลมาวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบวัดโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา

เยาวดี วิบูรณ์ศรี (2531 : 19) กล่าวถึง การสร้างมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ท ดังนี้

มาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ท เป็นวิธีวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัยที่ใช้กันมากที่สุด ในการวิจัยเนื่องจากกระบวนการสร้างไม่ซับซ้อน ถ้าดำเนินการสร้างอย่างดี มาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) จะมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับมาตรวัดทัศนคติเทอร์สโตน ซึ่งมีกระบวนการสร้างที่ซับซ้อนกว่า ลักษณะของมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ท เป็นมาตรประเภทอันตรภาคชั้นที่มีช่วงเท่ากัน (Equal Interval Scale) ประกอบด้วยระดับต่าง ๆ 5 ระดับ หรือ 4 ระดับ ในแต่ละระดับมีการให้น้ำหนักของคำตอบคะแนนรวมทั้งฉบับ (Summated Score) จะเป็นพฤติกรรมด้านนั้น ๆ ของผู้ที่ถูกวัดต่อสิ่งนั้น

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน

2.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

บริกซ์ โทซี และมอร์เลย์ (Briggs, Tosi and Morley. 1971 : 347 – 350) ได้ศึกษาผลการปรับปรุงนิสัยในการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน ผลการทดลองศึกษาพบว่า นิสัยในการเรียนโดยเฉพาะในเรื่องทัศนคติต่อการเรียน ความขยันหมั่นเพียร การใช้เวลาในการเรียน ถ้าได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นแล้วจะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นด้วย

ธอร์นเบอร์ก (Thornburg. 1975 : 181 – 185) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่าง มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และนักเรียนร้อยละ 24 ทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนอย่างรุนแรง โดยนักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน มีความคิด ความรู้สึกว่าหลักสูตรการเรียนการสอนไม่มีประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย ไม่ขยันเรียน ครูเน้นเรื่องคะแนนมากเกินไป ครูลำเอียงและกฎข้อบังคับของโรงเรียนเข้มงวดเกินไป

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

นภาพร เมฆรักษาวณิช (2515 : 65 – 67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล ปีการศึกษา 2514 เขตพระนคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นิสัยขยันหมั่นเพียร การใช้เวลาและทัศนคติที่มีต่อการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีนิสัยขยันหมั่นเพียร และทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารุพร สูงสว่าง (2524 : 56 – 57) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2523 จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 จำนวน 160 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 241 คน ผลการศึกษาพบว่า ตัวทำนายที่ดีที่สุดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 คือระดับเชาวน์ปัญญา นิสัยความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติในการเรียน

สุวิมล เต่นสุทร (2525 : 90 – 11) ศึกษาตัวแปรทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2524 กรุงเทพมหานคร

จำนวน 1,031 คน ในการศึกษาครั้งนี้ ตัวพยากรณ์แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ตัวแปรด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจในแผนการเรียน นิสัย และทัศนคติในการเรียน การศึกษาพบว่า นิสัย ความขยันหมั่นเพียร และทัศนคติในการเรียนเป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ศิลปกรรม และพาณิชยกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบังคับของแผนการเรียนเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการเรียนเป็นคุณสมบัติสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนทั้งหลาย ซึ่งสามารถส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จได้หรือไม่

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.3.1.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ (ประกายทิพย์ พิชัย. 2539 : 11 : อ้างอิงจาก McClelland. 1953) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม (Standard of Excellence) หรือทำให้ได้ดีกว่าบุคคลอื่น พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เกิดความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1967 : 153) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่งที่ทำให้บุคคลได้กระทำเพื่อบรรลุเป้าหมายด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม

ลินด์เกรน (Lindgren. 1967 : 31 – 34) เน้นความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในรูปของความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) หรือเขียนย่อเป็น (n – Ach) ความต้องการดังกล่าวเป็นความต้องการที่เปรียบเทียบกับความต้องการขั้นสูงของมาสโลว์ (Maslow) เรียกว่า ความต้องการตระหนักในความสามารถแห่งตน (Self – Actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองทั้งในด้านความสามารถ ความถนัด รวมถึงศักยภาพอื่น ๆ และมีความปรารถนาที่จะใช้ความสามารถและศักยภาพนั้นอย่างเต็มที่

สุชาติ สุธรรมรักษ์ (2531 : 186 – 187) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need for Achievement) หรือเป็นความมุ่งหวังที่ประสบความสำเร็จ โดยพยายามฟันฝ่าอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เอาชนะคนอื่น หรือความต้องการที่จะเพิ่มศักดิ์ศรีของตนเอง ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำ และนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผล

พระเทพเวที (2533 : 48 – 50) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่ามี 2 แบบ คือ แบบที่ 1 เป็นการใฝ่ความเป็นเลิศที่สนับสนุนระบบการแข่งขัน แบบที่ 2 คือ การใฝ่ความเป็นเลิศแท้ซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 ประการคือ ประการที่ 1 ถ้าทำก็ทำให้ดีเลิศให้ได้ที่สุดเต็มที่แห่งงานนั้น ๆ ประการที่ 2 มีความเป็นเลิศเพราะดีที่สุดเต็มที่แห่งความสามารถของเรา และประการสุดท้าย คือสิ่งนั้นมีความเป็นเลิศโดยเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เกื้อกูลที่สุด เป็นประโยชน์ที่สุดแก่ชีวิตและสังคม

อารี พันธุ์มณี (2542 : 182) กล่าวว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีและประสบความสำเร็จ ซึ่งได้รับการส่งเสริมมาตั้งแต่วัยเด็ก

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยอาศัยศักยภาพของตนเองมากกระตุ้นหรือผลักดันให้กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่จะมุ่งแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม

2.3.1.2 ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

กิลฟอร์ด (ประกายทิพย์ พิชัย. 2539 : 14 : อ้างอิงจาก Guilford. 1959) กล่าวถึง ลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าประกอบด้วย

1. ความทะเยอทะยานทั่ว ๆ ไป คือ ความปรารถนาที่จะทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ
2. ความเพียรพยายาม ได้แก่ ทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความอดทนเต็มใจที่จะลำบากแม้ยากเพียงใดก็ตาม

แมคเคลแลนด์ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525 : 134 – 13 ; อ้างอิงจาก McClelland. 1961) กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่ามีลักษณะดังนี้

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate Risk –Taking) มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่พอใจที่จะทำสิ่งที่ง่าย ๆ ซึ่งไม่ต้องการใช้ความสามารถ หากแต่เลือกทำสิ่งที่ยากพอเหมาะกับความต้องการของตน และการทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จนั้นทำให้ตนเองพอใจ ส่วนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำมักไม่กล้าเสี่ยง เพราะกลัวไม่สำเร็จ หรือไม่ก็เสี่ยงจนเกินไป ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าจะไม่สำเร็จแต่ก็หวังพึ่งโชค

2. มีความกระตือรือร้น (Energetic) หรือความขยันขันแข็งในการกระทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่ได้ขยันไปทุกกรณี แต่จะเอาใจใส่มานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทายด้วยความสามารถของตนเอง เป็นงานที่ต้องใช้สมองขบคิด และจะทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญลุล่วงไป

3. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Responsibility) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง มิใช่จะหวังให้คนอื่นยกย่อง ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการว่าตนควรจะทำอย่างนั้นอย่างนี้

4. ต้องการทราบผลของการตัดสินใจ (Knowledge of Result Decision) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะติดตามผลการกระทำของตนเองว่าเป็นอย่างไร ไม่ใช่คาดคะเนว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ และเมื่อทราบผลการตัดสินใจหรือการกระทำแล้วยังพยายามทำให้ดีกว่าเดิมอีก

5. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเป็นผู้ที่มีแผนการระยะยาว (Long – Range Planning) เพราะเล็งเห็นการณ์ไกลกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

6. มีทักษะในการจัดระบบงาน (Organizational Skill) แมคเคลแลนด์ได้อ้างถึงการค้นคว้าของ เฟรนช์ (McClelland. 1958. : 228 ; citing French. 1955) ว่าในการเลือกผู้ร่วมงานนั้น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเลือกผู้ที่มีความสามารถในการทำงานนั้นมากกว่าจะเลือกเพื่อนฝูงหรือผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างอื่น

เฮอร์แมน (Herman.1970 : 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. มีระดับความทะเยอทะยานสูง
2. ความหวังอย่างมากกว่าตนจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส (Risk – Taking Behavior)
3. มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป (Upward Mobility)
4. อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence)
5. เมื่องานที่กำลังทำถูกขัดจังหวะ หรือถูกรบกวน จะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ (Task Tension)
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Time Perception: i)
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก (Time Perspective)
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก (Partner choice)
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่นโดยพยายามทำงานของตนเองให้ดีขึ้น

(Recognition Behavior)

10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนให้ดีที่สุดเสมอ (Achievement Behavior)
ไวเนอร์ (Weiner. 1972 : 203 – 215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ไว้ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตั้งใจทำงานดีกว่า อดทนต่อความล้มเหลว ชอบเลือกงานสลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเองมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ซูชีพ อ่อนโคกสูง (2518 : 64) กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ไว้ดังนี้

1. ทำสิ่งที่ยาก ๆ มีความมานะพยายาม สนุกสนาน และชอบทำกิจกรรมนั้น ๆ
2. ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ
3. มีความทะเยอทะยาน
4. ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ
5. มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่เด่นชัดและแน่นอน
6. พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง

พรรณี ชูทัย เจนจิต (2533 : 312) ได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ไว้ดังนี้

1. ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
 - 1.1 เป็นผู้ที่มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่าง ๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง
 - 1.2 เป็นผู้ทำงานมีแผน
 - 1.3 เป็นผู้ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง
2. ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
 - 2.1 เป็นผู้ที่ทำงานแบบไม่มีเป้าหมาย
 - 2.2 ตั้งเป้าหมายในวิถีทางที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว อาจจะตั้งเป้าหมายง่ายหรือยากเกินไป
 - 2.3 ตั้งระดับความคาดหวังไว้ต่ำ

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวิน (Levin. 1965 : 79) ได้ศึกษาคุณลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่จะเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะประเมินความสามารถของตนในทางบวก มีแรงจูงใจและขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงกว่าและมีลักษณะทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนน้อยมาก

ยูยีน (Eugene. 1969 : 3876 – A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนเกรด 8 ในโรงเรียนบางแห่งของมลรัฐโอไฮโอ ผลการศึกษาพบว่า ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน แรงจูงใจ ความคาดหวัง ความมุ่งมั่น และ

ความรับผิดชอบต่อการเรียน เป็นองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จทางการเรียน ของนักเรียน และมีอำนาจพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียน โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ .55

2.3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 180 – 182) ได้ศึกษารูปแบบของผลการเรียนใน โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การที่นักเรียนแต่ละคนมีความตั้งใจเรียนต่างกัน สาเหตุหนึ่งมาจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนแตกต่างกัน นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะตั้งใจเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะขาดความสนใจ ไม่ตั้งใจเรียน

วันชัย ดนัยตโนมุต (2536 : 82 – 84) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยัง ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความมานะพยายามในการศึกษาเล่าเรียน ให้บรรลุผลไปได้ด้วยดี และมีความเพียรพยายามสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาของ บุคคลที่ต้องการได้รับผลสำเร็จในงาน บุคคลจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แตกต่างกัน บุคคลบางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือบางคนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จึงมีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แตกต่างกัน

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มี ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือยากจนมักจะมีปัญหาทั้งด้านร่างกายและจิตใจและนำไปสู่ปัญหา ความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางด้านอารมณ์

สุชา จันทน์เอมและสุราง จันทน์เอม (2529 : 167) กล่าวว่า ครอบครัวที่มี ฐานะร่ำรวย เด็กสามารถใช้จ่ายฟุ่มเฟือย พ่อแม่มีฐานะทางสังคมมากจนกระทั่งไม่มีเวลาอยู่ดูแล อบรมลูกได้เท่าที่ควรจะทำให้เด็กกลายเป็นเด็กอึดทะนอกรบ้าน เพราะเด็กมีสิ่งอำนวยความสะดวก คือ เงิน รถยนต์ และบางครั้งมีอาวุธเป็นเครื่องมือ

ประดินันท์ อุปรมัย (2532 : 263) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่ำ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีภาระหน้าที่โดยตรงต่อการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว จำเป็นต้องให้เวลากับครอบครัวไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ ขาดโอกาส

ที่จะแสวงหาความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียด อย่างไรก็ตามครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง หัวหน้าครอบครัวมีการกิจต้องทำงานมากและมีเงินมากพอที่จะจ้างผู้อื่นมาเลี้ยงดูเด็กแทนตน ทำให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นไปตามอารมณ์และลักษณะนิสัยของผู้เลี้ยงมากกว่าจะคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก นอกจากนี้บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจำนวนไม่น้อยที่เลี้ยงลูกแบบตามใจทุกอย่าง และปกป้องลูกมากเกินไปทำให้เด็กขาดความเข้าใจในสิ่งที่ควรและไม่ควรเอาแต่ใจตนเอง

ลิปปนนท์ เกตุทัต (2533 : 168 - 175) กล่าวว่า การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าเชิงวัตถุก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุหรือจิตใจ โดยเฉพาะพัฒนาการความรู้สึกนึกคิดของเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีต่อสังคม ปัจจุบันซึ่งเสนอเป็นภาพลักษณ์ได้ 3 กลุ่มคือ เด็กที่มีครอบครัวฐานะปานกลางขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีโอกาสในสังคมและได้เปรียบกว่าเด็กกลุ่มอื่น เด็กย่อมมีแรงจูงใจและโอกาสทางการศึกษามากกว่ากลุ่มอื่น แต่หากอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมาก ความต้องการเชิงวัตถุได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอหรืออาจมากเกินไปจนความต้องการ แต่ขาดความอบอุ่นทางจิตใจ พ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่การศึกษาทางจิตวิทยากล่าวว่า เด็กเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะดิ้นรนให้ได้รับการเอาใจใส่เชิงลบเมื่อเขาทำผิด ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวเศรษฐกิจใหม่เป็นเด็กที่เคยยากจน ด้อยโอกาสในสังคม แต่พ่อแม่ร่ำรวยขึ้นเนื่องจากที่ดินอยู่ในเขตความเจริญทางเศรษฐกิจ เมื่อขายที่ดินก็มักจะอพยพมาใช้ชีวิตอยู่ในเขตชุมชน ใช้เงินแสวงหาความสุขทางวัตถุ มีแนวโน้มเอียงที่จะฟุ้งเฟ้อใช้จ่ายเงินอย่างไม่รู้คุณค่า และเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนและห่างไกลความเจริญ และเด็กที่ด้อยทางสมองและร่างกาย เป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาสที่สุดในสังคม เพราะเกิดในครอบครัวที่เป็นชาวนาชาวไร่ ที่มีการศึกษาต่ำ ดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมหรือเกิดในสลัม โดยพ่อแม่ไม่ตั้งใจ เด็กมักมีสภาพร่างกายและสมองบกพร่อง ขาดโอกาสทางการศึกษาและสังคม เพราะการมีปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้ครอบครัวไม่สามารถส่งเสียด้านการเรียนได้ เด็กต้องลาออกจากโรงเรียนกลางคัน ช่วยพ่อแม่ทำงานหารายได้ เด็กกลุ่มนี้จึงเป็นบุคคลที่น้อยเนื้อต่ำใจได้ง่าย หากไม่ได้รับความช่วยเหลือให้ถูกทางอาจเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ขาดการมีส่วนร่วมในสังคม

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีลักษณะขาดการควบคุมตนเอง มีแนวโน้มที่เป็นเด็กเกเรมีปัญหาต่อสังคม รวมถึงการปรับตัวอยู่ในสังคมไม่ดี ชอบแยกตัวเองและมีอารมณ์ไม่มั่นคง ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลางจะมีความรู้ในการอบรมสั่งสอนบุตรมีการตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาและการมีทักษะทางสังคม

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แกริสัน คิงสตัน และแมคโดแนลด์ (Garrison, Kingston and McDonald. 1966 : 415) ได้ศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เด็กเรียนได้ดีหรือไม่ โดยพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อย ย่อมจะขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยในการเรียนรู้

เจอร์ซิลด์ (สมบุรณ์ ทองศิลป์. 2519 : 13 ;อ้างอิงจาก Jersild. 1968) ได้อ้างผลการวิจัยของเลวิน (Levine) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ของตนเองของเด็กที่มีอายุระหว่าง 6 – 12 ปี พบว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และมักจะเป็นเด็กที่จัดอยู่ในประเภทเรียนอ่อน มักจะมีลักษณะความเป็นผู้นำน้อยกว่าเด็กที่เรียนดี มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง เด็กประเภทหลังมักเป็นบุคคลที่ครู อาจารย์และเพื่อนรักใคร่ มีโอกาสได้รับเลือกเป็นผู้นำมากกว่า

2.4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อำรุง จันทวานิช (2526 : 54 – 60) ได้ศึกษาองค์ประกอบทางด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ คุณภาพของโรงเรียน ครู ลักษณะของนักเรียน และภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างระหว่างความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ ขนาดของโรงเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และบรรยากาศในครอบครัว

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นคุณสมบัติสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการณ์เรียนทั้งหลาย ซึ่งสามารถส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จได้หรือไม่

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

คอกซ์ และลีเกอร์ (Cox and Leager. 1961 : 639-648) ได้อธิบายเรื่องของความรักที่พ่อแม่มีต่อบุตรไว้ว่า มีลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. การให้ความสำคัญแก่บุตรเป็นอันดับแรก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูโดยการให้สิ่งที่บุตรต้องการจริง ๆ พอ ๆ กับการให้โดยที่พ่อแม่คิดว่าบุตรต้องการ และพ่อแม่หวังว่าบุตรอาจจะมีความต้องการ

2. การให้ตรงตามพัฒนาการ ได้แก่ พ่อแม่ตั้งความมุ่งหมายและการเรียกร้องไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถทางอารมณ์ สังคม ร่างกาย และทักษะของบุตรที่พึงมีได้ตามขั้นของการพัฒนาการ

3. การยอมรับและยกย่องบุตร ได้แก่ การแสดงออกโดยพ่อแม่แสดงความรัก บุตร และยอมรับบุตรแต่ละคนตามความสามารถ และขีดจำกัดของสมอง อารมณ์ และร่างกาย

โกลด์เนอร์และโกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner, 1963 : 52) ได้กล่าวถึง บรรยากาศในการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับเด็ก จะอธิบายลักษณะของเด็กหลาย ๆ ลักษณะตามที่เขารับเอาเอกลักษณ์ของสังคมไว้ และคาดหวังว่า เด็กจะประพฤติตัวให้เป็นไปตามลักษณะที่กำหนดให้ และจะประมาณค่าเด็กตามลักษณะที่กำหนดให้ด้วย บุคคลเหล่านั้นจะสอนเด็กให้รู้จักตัดสินใจตนเองตามค่านิยม เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความสะอาด และความสำเร็จในการเรียน สิ่งเหล่านี้ต่อมาจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมบุคคล

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1964 : 661) มีแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสรุปได้ดังนี้คือ บิดามารดาที่ยอมรับเด็กคือ การให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือเป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ รักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเท่า ๆ กับของตนเอง มีความตรงไปตรงมาไวใจได้ และสามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจได้ และสามารถมองตนเองได้ตรงกับความจริง

ครอนบาค (Cronbach, 1970 : 112 – 115) มีแนวคิดว่า คุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยบรรยากาศทางปัญญาและบรรยากาศทางอารมณ์ สำหรับบรรยากาศทางอารมณ์นั้น เป็นคุณลักษณะหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่บิดามารดาสร้างขึ้น เด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมักมาจากครอบครัวที่บิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อลูกและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าเด็กมีบิดามารดาที่เข้าใจตน ให้ความรัก ความอบอุ่น และช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการ เด็กย่อมมีสุขภาพจิตดี และทำให้เด็กเรียนได้เต็มที่และประสบความสำเร็จในการเรียน

เดโซ สวานานนท์ (2510 : 67) ได้กล่าวถึงผลเสียของการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษว่า จะทำให้บุตรเกิดความตึงเครียด เจ้าอารมณ์ ดื้อรั้น ขัดคำสั่ง และต่อต้านพ่อแม่ นอกจากนี้การที่พ่อแม่เข้มงวดจะทำให้บุตรเกิดความคับข้องใจ ไม่มีความมั่นใจในตัวเอง บุตรจะมีลักษณะลงโทษตัวเอง และมีพฤติกรรมรุนแรงในทางนิเสธ

ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ (2515 : 51) กล่าวว่า ยิ่งลงโทษรุนแรงมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้บุตรขาดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเท่านั้น แต่ตรงข้ามถ้าพ่อแม่ใช้วิธีการดักเตือน แนะนำ

นำ ซึ่งแจ้งเหตุผล หรือลงโทษแบบละมุนละไมแล้ว จะช่วยให้บุตรมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจในตนเองและสามารถพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

ระวิพันธุ์ โสมนะพันธุ์ (2515 : 57) ได้กล่าวสรุปผลการศึกษานักจิตวิทยาต่าง ๆ ไว้ว่า การลงโทษนอกจากจะเป็นวิธีการควบคุมพฤติกรรมซึ่งมีประสิทธิภาพต่ำแล้ว ยังทำให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาที่ไม่ได้คาดหวังไว้ต่อพฤติกรรมนั้นอีกด้วย

วิทยา นาควัชร (2537 : 258 – 259) ได้สรุปลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในครอบครัวไว้ว่า ต้องประกอบไปด้วย การมีความสัมพันธ์กันอย่างมั่นคง มีความศรัทธาต่อกัน มีความรัก มีวินัย รับผิดชอบ รู้จักบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน มีความปรารถนาดีต่อกัน และสามารถแสดงความรู้สึกทั้งหมดนี้ออกมาในปริมาณที่พอเหมาะ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว เกิดจากการที่สมาชิกในครอบครัวให้ความรัก ความห่วงใย เอาใจใส่ในการเรียนของเด็ก และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก สิ่งเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้เด็กมีความตั้งใจเรียน เอาใจใส่ต่อการเรียน และขยันหมั่นเพียรในการเรียน

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

2.5.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

มุสเสน และคองเกอร์ (Muses and Conger. 1956 : 250) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อการพัฒนาการของเด็ก พบว่าพื้นฐานพฤติกรรมของเด็ก ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้นเนื่องจากบรรยากาศของบ้านถ้าทุกคนในบ้านมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันก็จะแสดงพฤติกรรมที่ดีเป็นมิตร สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นด้วย

ฮอร์นาย (ประมวล ดิฉินสัน 2520 : 44 – 51 อ้างอิงจาก Harney. n.d. : 1959) ศึกษาพบว่า เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ก็จะปลูกฝังทัศนคติเดียวกันให้เด็ก ทำให้เด็กกลายเป็นคนที่ขาดความเคารพนับถือตนเอง ขาดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่มีความรับผิดชอบและไม่เป็นตัวของตัวเองเลย

2.5.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ทิพวรรณ จันทรพิบูรณ์ (2510 : 54 – 56) ได้ศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อความขยันหมั่นเพียร ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางบ้านเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในครอบครัว

กวินทร์ ธรรมนุด (2522 :20)ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีบรรยากาศที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย บ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ เวลามีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้นจะตัดสินใจไม่ถูก ไม่รู้ว่าควรทำ ไม่ควรทำอะไรและอย่างไร ชอบทำงานชนิดที่ไม่ต้องออกแรง ไม่ขยันหมั่นเพียร ชอบวิธีรวบทางลัดหรือความสะดวกสบายต่าง ๆ

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็ก เนื่องจากเด็กจะมีความผูกพันกับครอบครัวตั้งแต่เล็กจนโต บิดา มารดา จึงมีอิทธิพลต่อตัวเด็กในการอบรมสั่งสอน การให้ความรัก การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมให้แก่เด็ก ฉะนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว จึงมีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนขยันหมั่นเพียรในการเรียน

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 – 152) ได้ระบุถึงลักษณะบรรยากาศที่มีอิทธิพลและส่งเสริมต่อความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม ความคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนที่มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้าและมีความสอดคล้องเหมาะสม
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือวัสดุที่พร้อมจะใช้ได้อยู่ตลอดเวลา
6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน และมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้งระหว่างกัน
7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. สร้างความเป็นธรรมไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู ซึ่งยังผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น
9. ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
10. สร้างความตื่นตัวและขจัดความเฉื่อยชาอันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน
11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรค แบ่งพวก ในหมู่นิสิต นักศึกษา

13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

14. เสรีภาพมีขอบเขตไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบและขาดความรับผิดชอบ

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ (2523 : 45 – 46) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะในโรงเรียน สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมและโครงการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนมีผลโดยตรงต่อชีวิตและสุขภาพของนักเรียนในแง่ต่าง ๆ กัน ในแง่บวก คือ การทำให้นักเรียนมีความสะดวกสบาย ร่าเริง มีความสุข รักสวรั้งาม หรือในแง่ป้องกันไม่ให้เกิดโรคและป้องกันอันตรายจากการบาดเจ็บต่าง ๆ และในแง่การช่วยให้นักเรียนพัฒนาทางการศึกษากล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะในโรงเรียนจะช่วยให้เกิดผลทั้ง 3 ด้าน คือ

1. ผลทางบวก สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะในโรงเรียนเป็นสภาพที่น่าไปเรียน การระบายอากาศที่ดีและการจัดแสงสว่างให้เหมาะสมจะช่วยให้ห้องเรียนน่าอยู่ เรียนได้สบายยิ่งขึ้น อาคารเรียนที่สะอาดเรียบร้อยจะทำให้ครูและนักเรียนอยากเข้าไปอยู่มากกว่าอาคารเรียนที่สกปรก การมีน้ำดื่มอย่างเพียงพอ การจัดที่นั่งให้สบาย และโรงอาหารที่เรียบร้อยก็เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ สัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับนักเรียนจะช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตของทั้งสองฝ่าย การใช้วิธีการสอนที่ดีจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีความสนใจในงานของตนได้นาน ทำให้นักเรียนอยากตอบสนองด้วยการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนทำให้นักเรียนมีความสุขด้วย

2. การป้องกันโรคภัยหรืออันตรายต่าง ๆ โดยการร่วมมือกับแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ

3. พัฒนาด้านการเรียน สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียน กระบวนการทางด้านจิตวิทยาอันสลับซับซ้อนของการเรียนรู้เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม และบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งทางกายและทางจิตใจ

สุพิชญา ชีระกุล (2524 : 182-187) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนไว้หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชาตลอดจนการวางแผนแนวอาคารถูกวิธี ได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวนภายใน ตกแต่งสิ่งที่สวยงาม เป็นระเบียบเพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่นน่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

2. หลักสูตร คือ แนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดีจะต้องให้ตรงกับความมุ่งหมายของการศึกษาและตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัน

3. แบบเรียนและบทเรียน แบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้ และอีกสิ่งหนึ่งที่ครูสามารถจัดให้นักเรียนได้ก็คือ การจัดบทเรียน ซึ่งครูพิจารณาเลือกสรรแต่เฉพาะที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งเหมาะสมกับวัย ความรู้ ความสนใจ ความต้องการของเด็กและท้องถิ่น

4. อุปกรณ์การศึกษา อุปกรณ์การศึกษาเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้นขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะให้อุปกรณ์นั้น ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

5. กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน กิจกรรมคือพฤติกรรมที่แสดงออกแล้ว ทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีกิจกรรมมากมายหลายอย่างที่คุณครูสามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดง และกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างประดิษฐ์ เป็นต้น

6. เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาเช่นเดียวกัน ครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตาม เนื้อหาหรือสาขาวิชา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

7. สถานที่ สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้น อาจไม่ใช่หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียน หรือสถานที่ไปทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยเร่งความรู้สึกละบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย ช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ตามสถานที่ที่จะใช้เรียนจะต้องไม่มีเสียงรบกวนจนไม่สามารถใช้สมาธิได้ และจะต้องไม่วิเวกวิงวอนจนดูสับสนน่ากลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนโดยตรง

8. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม ความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนและควรให้ออกสัปดาห์แก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงความรู้สึกว่ามีความวิตกกังวล มีความกับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้น ๆ เสียก่อนแล้วพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถได้อย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีการสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุได้แน่ชัดว่า ยังไม่มีอุปกรณ์การสอนใด ๆ ในโลกนี้ที่จะใช้แทนครูที่มีความสามารถในการสอนได้

สุปรีชา หิรัญโต (2524 : 183) ได้กล่าวถึงการจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดีไว้ว่า ควรมีแสงสว่างในระดับที่มองเห็นได้ คือ เห็นได้เร็ว สบายตาและชัดเจน ควรไกลจากแหล่ง

กำเนิดเสียงรบกวนจากบริเวณรอบ ๆ หรือภายนอกห้องเรียนคือ ที่ตั้งโรงเรียนควรไกลจากเขตการจราจรที่หนาแน่นหรือทางรถไฟ เป็นต้น

สิริวรรณ ศรีพหล (2526 : 172-174) ได้สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนไว้ดังนี้ คือ

1. ควรต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเต็มที่ ฝึกฝนการใช้สติปัญญาคือ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น

2. ส่งเสริมนักเรียนให้มีทัศนคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตนเอง โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด ให้โอกาสนักเรียนในการค้นคว้าหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหที่อาจจะเกิดขึ้น

3. ส่งเสริมนักเรียนให้มีความคิดและแนวการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และยอมรับมติของกลุ่ม

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนที่ดี จะต้องเป็นห้องเรียนที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนด้วยกันเอง มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความกระตือรือร้นและมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ

2.6.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวิน ลิปปेट แลไวท์ (Lewin, Lippert and White. 1939 : 271 – 279) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตย มีแนวโน้มเป็นเด็กก้าวร้าว หยาดกระด้าง ไม่มีความเห็นใจผู้อื่น ส่วนนักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดอง เป็นมิตรต่อกัน การเรียนก็ราบรื่น มีบรรยากาศที่สบายใจ ขยันเรียน เพราะครูรู้จักจัดความกดดันแรงกล้วใด ๆ ออกไปจากชั้นได้

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (วิลาศ ทองขาว. 2527 : 17 อ้างอิงจาก Oberteuffer. 1945) ได้ศึกษาสภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าอิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสภาพจิตของเด็ก และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนขยันและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

2.6.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วลีวรรณ ศรีเดชะวิวัฒน์ (2536 : 78) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวะกลุ่มภาคเหนือ พบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนร้อนอบอ้าว อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการแต่ละหลังอยู่ใกล้กัน ทำให้เกิดเสียงรบกวนห้องเรียน และห้องปฏิบัติการแออัดไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

ชนนุช บุญสิทธิ์ (2541 : 57 – 59) ได้ศึกษาลักษณะในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ซึ่งจะต้องเป็นห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น เป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนด้วยตนเอง นักเรียนทุกคนนับถือกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนครูมีความเข้าใจนักเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกในการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น ทั้งนักเรียนและครูจึงมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนร่วมกันและได้ให้ความเห็นว่าบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญสำหรับนักเรียน เพราะนักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู จะทำให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี แต่ถ้าหากนักเรียนมีสัมพันธภาพกับครูที่ไม่ดี ส่งผลให้เด็กมีแนวโน้มก้าวร้าว ไม่เป็นมิตร ไม่สนใจการเรียน บรรยากาศการเรียนจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักเรียน

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะทางกายภาพที่ดีควรเป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เสริมสร้างพัฒนาความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ครูผู้สอนมีความเข้าใจผู้เรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสซักถามหรืออภิปรายปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

รอตแมน (Rothman. 1968 : 34 – 36) กล่าวว่า สิ่งที่ควรคำนึงถึงให้มากที่สุดในระบบการเรียนการสอนนั้น คือ สัมพันธภาพที่ดีของครูผู้สอนกับนักเรียน ครูจะต้องยอมรับเข้าใจ เป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง และครูจะต้องแสดงให้เห็นนักเรียนเห็นได้ชัดเจนอีกด้วยนั่นคือ ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ประหยัด ทองมาก (2526 : 8) กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูมีความสำคัญที่สุด เมื่อเด็กอยู่ในโรงเรียน ครูจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด รองไปจากพ่อแม่ และได้ศึกษาความเจริญเติบโตของเด็กอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับธรรมชาติจิตใจและความต้องการของเด็ก ครูจึงมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ จิตใจและความประพฤติของเด็ก มีผู้กล่าวว่า ครูเป็นพ่อแม่คนที่สองของเด็ก กล่าวคือ ครูมิใช่เพียงแต่ให้ความรู้ในห้องเรียนอย่างเดียว แต่เป็นผู้อบรมกล่อมเกลานิสัยใจคอและความประพฤติของเด็ก ดังนั้นการที่เด็ก

จะมีความสุขและเรียนหนังสือได้นั้น จึงอยู่ที่วิถีทางที่ครูจะปฏิบัติต่อเด็ก ช่วยเหลือเด็กด้านการเรียน การแสดงความรักความอบอุ่นต่อเด็ก การช่วยเหลือให้เด็กปรับตัวได้ดี และการเสริมสร้างความสมบูรณ์ทางจิตใจให้แก่เด็ก

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 – 67) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนว่า ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะชกถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

ประติพันธ์ อูปรมย์ (2527 : 33) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้ คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน อาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึงทั้งครูและนักเรียนต่างมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะมีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

ธเนศ ขำเกิด (2533 : 7) กล่าวถึง ความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยา ท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรัก ความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจดีว่าครูของเขามีความรักและความจริงใจต่อเขาเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียน และมีผลทางด้านจิตใจต่อการแสดงความรัก ความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจนักเรียนได้แล้ว ความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร และให้อภัยต่อกัน

พรรณี ช. เจนจิต (2538 : 253) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียนว่า ครูมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเขา พยายามมองสถานการณ์ต่าง ๆ ตามที่เด็กมอง อย่าเห็นว่าความกลัว ความวิตกกังวลของเด็กเป็นเรื่องไร้สาระ การสอนจึงไม่ควรบังคับให้เด็กต้องทำ แต่ควรให้มีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย ซึ่งจะทำให้เด็กตั้งใจเรียน

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู โดยครูให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน และให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู และเพื่อช่วยให้นักเรียนตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน และมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.7.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

บุช (วิลเลียม ทองขาว. 2527 : 16 อ้างอิงจาก Bush. 1942) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความรู้จักกับเด็ก ให้ความเห็นอกเห็นใจเด็ก รู้จักส่งเสริมการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เด็กจะเรียนได้ดี มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนและมีความสามารถในการปรับตัวได้สูงซึ่งกับครูที่มุ่งสอนโดยวิธีกดดันให้เด็กยอมรับความต้องการของตน ผลที่สุดเด็กจะไม่พอใจในตัวครูและเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร

แฟลนเดอร์และเลวิส (ธีรวัฒน์ นิจนตร. 2528 : 27 - 28 ; อ้างอิงจาก Flanders and Lewis. 1971) ได้ทดลองให้เด็กนักเรียนเรียนเนื้อหาเดียวกัน แต่สร้างบรรยากาศต่างกันให้ต่างกัน พบว่า เด็กในชั้นเรียนที่เป็นประชาธิปไตย ครูสนใจนักเรียนเป็นอันดับแรก เน้นให้เด็กแสดงบทบาทต่าง ๆ และลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนไม่ค่อยมีความวิตกกังวล สามารถแก้ปัญหาได้ดี และมีบุคลิกภาพทางอารมณ์ ส่วนในชั้นเรียนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เด็กจะมีความวิตกกังวลสูง เนื่องจากครูชอบออกคำสั่งและคอยบงการให้นักเรียนทำตามอยู่เสมอ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมถอยหนี เฉื่อยชาในด้านการเรียน ก้าวร้าวและเป็นปฏิกิริยากับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน รวมทั้งมีความสับสนทางอารมณ์ด้วย

2.7.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สุรัฐ ศิลปอนันต์ และคนอื่น ๆ (2518 : 56) ศึกษาปัญหาการศึกษาของจังหวัดและเขต ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่า ครูไม่กระตือรือร้นในการสอน ครูให้โอกาสแก่นักเรียนในการร่วมกิจกรรมในบทเรียนน้อย ครูขาดทักษะที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความอุตสาหะขยันหมั่นเพียรในการเรียนครูไม่ได้ใช้ผลการสอบเป็นเครื่องมือแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนการสอน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและคุณภาพในการจัดการศึกษา

วัลลภ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 130 - 142) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอน คือ ความสนใจในวิชาที่เรียน ผู้สอนมีความเป็นกันเอง และวิธีการสอนของอาจารย์ ส่วนปัจจัยที่มีผลให้นักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด 3 ปัจจัย คือ ผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี มีความเป็นกันเอง และกระตือรือร้นในการสอน ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอนไม่ดี บรรยายไม่ถูกวิธี ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อ ปัญหาของนักศึกษา คือ เกียจคร้าน ง่วงนอน เบื่อ และขาดสมาธิ

จากงานวิจัย สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู จะช่วยส่งเสริม

ให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ทั้งนี้เพราะ ครูให้ความรัก ความเข้าใจนักเรียนอย่างจริงใจ พร้อมทั้งยอมรับและให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน และตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.8.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

นพพร พานิชสุข (2522 : 68 – 70) ได้เสนอแนะวิธีการที่พึงปฏิบัติต่อกันในการทำงานร่วมกับเพื่อนดังนี้ คือ

1. ความเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีอันดีต่อกัน เป็นองค์ประกอบสำคัญและจำเป็นที่ต้องสร้างให้เกิดในการทำงานร่วมกัน ควรพูดคุยสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน นุ่มนวล และยิ้มแย้มแจ่มใส

2. ความสามัคคีของหมู่คณะหรือของเพื่อนร่วมงาน ความสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกแต่ละคนมีทัศนคติและความรู้สึกที่ดีต่อกัน เห็นความสำคัญของกันและกันเห็นความสำคัญของกลุ่ม

3. ความเป็นผู้มีการออมชอมหรือตกลงกันในการทำงานร่วมกันนั้นเป็นเรื่องธรรมดาที่สมาชิกแต่ละคนอาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อย่างไรก็ตามในการทำงานร่วมกันนั้นสมาชิกแต่ละคนควรจะรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีเหตุผลเหนืออารมณ์และปราศจากอคติ

4. ความเป็นผู้ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตามความสามารถและตามโอกาส ทั้งนี้เพราะมนุษย์เราจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พึ่งพาอาศัยกัน ดังคำโบราณว่า “น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า” เพราะชีวิตนี้ไม่แน่นอน วันหนึ่งข้างหน้าเราอาจจะต้องพึ่งพาอาศัยกันโดยไม่รู้ตัวจึงไม่ควรมองข้ามเห็นว่าไม่มีความสำคัญ สิ่งใดที่เราพอให้ความช่วยเหลือได้ถ้าเรามีโอกาสก็ควรจะให้การช่วยเหลือกัน

5. ความมีอิสระ สมาชิกจะต้องมีความอิสระในการคิด การแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างกันทั้งตำแหน่ง สถานภาพ หรือบทบาท หรืออื่น ๆ อาจจะทำให้มีการผูกขาดการใช้อำนาจหรือมีความเกรงใจกัน ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกที่ร่วมกันทำงานขาดอิสระในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งความคิดเห็นเหล่านั้นอาจจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มก็ได้ ดังนั้นสมาชิกที่ทำงานร่วมกันควรจะตระหนักว่าสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น

6. เป็นผู้มีความจริงใจคุณลักษณะข้อนี้ของสมาชิกจะก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เรื่องของความจริงใจในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ค่อนข้างหาได้ยาก แม้ว่าทุกคนต่างก็เรียกร้องหา เรามักพบแต่ความอิจฉาริษยาแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น เพราะมนุษย์นั้นมีกิเลส คือ โกรธ โลภ หลง อันเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดคามจริงใจลดน้อยลง เพราะต่างคนต่างสวม

หน้าากและแสดงละครเข้าหากัน ด้วยเหตุนี้ความจริงใจจึงเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในอันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

7. หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนร่วมงาน การจะวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนร่วมงานสมาชิกทุกคนต้องระลึกว่าสักวันหนึ่งคำพูดจะต้องไปถึงหูของเพื่อนร่วมงาน และที่สำคัญไม่เป็นการยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน ถ้าเราด่วนวิพากษ์วิจารณ์สมาชิกเพื่อนร่วมงานฝ่ายเดียวทั้ง ๆ ที่เราไม่รู้จักเขาดีพอ หรือได้ข้อมูลของเขามาผิด ๆ นอกจากนี้สมาชิกที่ทำงานร่วมกันไม่ควรจะนิโทษกันและกัน ทั้งนี้เพราะว่าการวิพากษ์วิจารณ์หรือแม้กระทั่งการนิโทษมิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความสามัคคีหรือความร่วมมือร่วมใจแต่ประการใด

8. ยกย่องชมเชยเพื่อนสมาชิกที่ร่วมงานด้วยกันเมื่อมีโอกาสอันควร พฤติกรรมเช่นนี้เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของทุกคน แต่ก็ไม่ควรทำพร่ำเพรื่อจนเกินไป การยกย่องชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วยความภาคภูมิใจ และมีเหตุผลต่อเพื่อนร่วมงานเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ถูกชม การจะขอความร่วมมือจากเพื่อนสมาชิกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะสะดวกขึ้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 – 67) ได้กล่าวถึงปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน จะช่วยให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างกันฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

รวีวรรณ ชุมชัย (2536 : 90) กล่าวว่า นักเรียนวัยรุ่นจะเรียนรู้ ปรัชญาหรือและเชื่อถือเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่และญาติพี่น้องเมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลจากเพื่อนไปด้วยหากพฤติกรรมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายจิตใจและการเรียนรู้ของนักเรียน

ณรงค์ เล็งประชา (2538 : 166) ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัว หรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เด็กจะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกใจ และอาจนำเอาพฤติกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเอง

กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ยึดมั่นในประเพณีน้อยลง สร้างค่านิยมและความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น
2. สอนให้รู้จักแบบแผนของการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มในการเล่นกีฬาหรือทำงานร่วมกัน

3. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

4. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง แบบของอารมณ์ เอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ความคิดเห็นของตนเอง ฯลฯ

5. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัวมากกว่าการใช้อำนาจ

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า การที่นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้น และสามารถอยู่ในกลุ่มเพื่อนได้อย่างมีความสุข แต่ถ้านักเรียนมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อน จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง วิตกกังวล ท้อแท้ และไม่มีความสุขในการเรียน

2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.8.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เดวิด (David. 1971 : 5789 - A) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นน้อย

เดอคอสเตอร์ (ชนนุช บุญสิทธิ์ 2541 : 28 ;อ้างอิงจาก Decoster. 1981) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในการสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

2.8.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา พุ่มเล็ก (2535 : 97) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนและเพื่อนมีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันในด้านการเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนด้วยความสามัคคี เพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,264 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 477 คน เป็นเพศชาย จำนวน 240 คน เพศหญิง 237 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 431 คน เป็นเพศชาย จำนวน 214 คน เพศหญิง 217 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 356 คน เป็นเพศชาย 177 คน เพศหญิง 179 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 316 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 158 คน และนักเรียนหญิง 158 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของยามานะ (Yamane, 1976 : 886 - 887) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยจำแนกประชากรออกเป็นระดับชั้น 3 ระดับชั้น คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีนักเรียนจำนวน 477 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีนักเรียนจำนวน 431 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 356 คน

2. ผู้วิจัยจำแนกประชากรแต่ละระดับชั้นในข้อ 1 ตามเพศ ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 477 คน เป็นนักเรียนชาย 240 คน และนักเรียนหญิง 237 คน จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 431 คน เป็นนักเรียนชาย 214 คน และนักเรียนหญิง 217 คน จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 356 คน เป็นนักเรียนชาย 177 คน และนักเรียนหญิง 179 คน

3. ผู้วิจัยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของยามานะ (Yamane) พบว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 316 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สัดส่วนประชากรต่อกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 4 : 1 ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างได้ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 119 คน เป็นนักเรียนชาย 60 คน และนักเรียนหญิง 59 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 108 คน เป็นนักเรียนชาย 54 คน และนักเรียนหญิง 54 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 89 คน เป็นนักเรียนชาย 44 คน และนักเรียนหญิง 45 คน

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและระดับชั้น

ระดับชั้นเรียน	เพศ				รวม	
	เพศชาย		เพศหญิง			
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มัธยมศึกษาปีที่ 1	240	60	237	59	477	119
มัธยมศึกษาปีที่ 2	214	54	217	54	431	108
มัธยมศึกษาปีที่ 3	177	44	179	45	356	89
รวม	631	158	633	158	1264	316

เครื่องมือที่ใช้การศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น และรายได้ผู้ปกครองของนักเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
 - () มัธยมศึกษาปีที่ 1
 - () มัธยมศึกษาปีที่ 2
 - () มัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้ _____ บาท / เดือน
(รายได้ของบิดามารดารวมกันหรือรายได้ผู้ปกครองของนักเรียน)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ของ อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 159 – 162)
- 2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพจากความรู้ที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ท่านรู้สึกไม่สบายใจทำงานของท่านดำเนินไปอย่างล่าช้า					
00	เมื่อท่านเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้สำเร็จ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายบุคลิกภาพ (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล.2533 : 57 - 58)

ผู้ที่ได้คะแนน 43 – 85 มีบุคลิกภาพแบบ เอ

ผู้ที่ได้คะแนน 17 – 42 มีบุคลิกภาพแบบ บี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์ (2539 : 92) และสิริพร ดาวัน (2540 : 123)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนจากความรู้ที่ได้จากข้อ 3.1 และข้อ 3.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>ด้านความคิดต่อการเรียน</u> การเรียนหนังสือช่วยให้เป็นผู้มีความรู้					
0	<u>ด้านความรู้สึกต่อการเรียน</u> ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อขาดเรียน					
0	<u>แนวโน้มพฤติกรรมต่อการเรียน</u> ข้าพเจ้าทำการบ้านทุกครั้งเมื่อมีเวลาว่าง					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจสอบและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายทัศนคติต่อการเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	ทัศนคติทางบวกต่อการเรียน
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	ทัศนคติปานกลางต่อการเรียน
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	ทัศนคติทางลบต่อการเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 88) และสิริพร ดาวัน (2540 : 125)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จากความรู้ที่ได้จากข้อ 4.1 และข้อ 4.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนบางครั้ง
บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ในขณะที่ทำงาน ฉันตั้งใจอย่างจริงจัง					
00	ฉันอยากเรียนต่อ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

- จริงที่สุด

ให้

5

คะแนน
- จริง

ให้

4

คะแนน
- จริงบ้าง

ให้

3

คะแนน
- จริงน้อย

ให้

2

คะแนน
- จริงน้อยที่สุด

ให้

1

คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

- จริงที่สุด

ให้

1

คะแนน
- จริง

ให้

2

คะแนน
- จริงบ้าง

ให้

3

คะแนน
- จริงน้อย

ให้

4

คะแนน

จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน
เกณฑ์ในการแปลความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 9)			
คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก	
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย	

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว มี
ขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวของสมพร พรหมจรรย์ (2540 : 106) และสุกัญญา แยมยิ้ม (2541 : 87)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว จากความรู้ที่ได้จากข้อ 5.1 และข้อ 5.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองต่อนักเรียนด้านการเรียน</u> ผู้ปกครองไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					
00	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองด้านการเรียน</u> เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ข้าพเจ้าจะปรึกษาผู้ปกครอง					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพภายในครอบครัวดี
- คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพภายในครอบครัวพอใช้
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 6.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ของอรนุช กันสิทธิ์ (2542 : 92) และกมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : 88)
- 6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ จากความรู้ที่ได้จากข้อ 6.1 และข้อ 6.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ					
00	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียน</u> อุปกรณ์การเรียนมีไม่เพียงพอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายความหมายลักษณะทางกายภาพ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541 : 89) และพิไลวรรณ แดงขาว (2545 : 93)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จากความรู้ที่ได้จากข้อ 7.1 และข้อ 7.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>การปฏิบัติของครูที่มีต่อนักเรียน</u> ครูส่วนใหญ่ให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้า					
00	ครูรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
0	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อครู</u> ข้าพเจ้างตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน					
00	เมื่อมีปัญหาส่วนตัว ข้าพเจ้าไม่กล้าปรึกษาครู					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

- จริงที่สุด

ให้

5

คะแนน
- จริง

ให้

4

คะแนน
- จริงบ้าง

ให้

3

คะแนน
- จริงน้อย

ให้

2

คะแนน

จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้			
จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541 : 91) และพิไลวรรณ แดงขาว (2545 : 94)

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จากความรู้ที่ได้จากข้อ 8.1 และข้อ 8.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้ เพื่อนในห้องที่เข้าใจช่วยอธิบายให้					
00	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกันและกัน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี
- คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีพอใช้
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

9.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ของนิศา ด้านวิริยะกุล (2527 : 110) และสิริพร ดาวัน (2540 : 129)

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน จากความรู้ที่ได้จากข้อ 9.1 และข้อ 9.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likrert scale type)

ตัวอย่างแบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนมากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับกระทำความของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าทำความเข้าใจบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน					
00	ข้าพเจ้าไม่นำงานอื่นมาทำขณะที่ครูกำลังสอน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

- 1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายความขยันหมั่นเพียรในการเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	ขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	ขยันหมั่นเพียรในการเรียนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	ขยันหมั่นเพียรในการเรียนน้อย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและจุดมุ่งหมาย แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรพรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องกับความมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีดำเนินการ นิยามศัพท์เฉพาะ รวมถึงภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลอง (Try out) กับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระแสงวิทยา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 100 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test แล้วคัดเลือกเฉพาะค่า t ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นำมาใช้ในการวิจัย ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ดังนี้

- 2.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 17 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.998 – 6.573
- 2.2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.473 – 10.167
- 2.3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.678 – 8.410
- 2.4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.291 – 7.821
- 2.5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.606 - 8.773
- 2.6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.842 – 6.837
- 2.7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.762 – 10.917
- 2.8 แบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน จำนวน 25 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.774 – 8.008
3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้เฉพาะข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 ไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้
- 3.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .6607
- 3.2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8263
- 3.3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7339
- 3.4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7604
- 3.5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7532
- 3.6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7575
- 3.7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7577
- 3.8 แบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8359

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ไปขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำไปแจกด้วยตนเอง จำนวน 316 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม – 16 กรกฎาคม 2547

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผล
ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยการวิเคราะห์การถดถอย
พหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
Y	แทน	ความยั่งยืนหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน
X_1	แทน	เพศชาย
X_2	แทน	เพศหญิง
X_3	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
X_4	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
X_5	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
X_6	แทน	รายได้ของผู้ปกครอง
X_7	แทน	บุคลิกภาพ

X ₈	แทน	ทัศนคติต่อการเรียน
X ₉	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
X ₁₀	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
X ₁₁	แทน	ลักษณะทางกายภาพ
X ₁₂	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
X ₁₃	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
- 3.วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยการใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

- ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้
- ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยจำแนกตามเพศ และ ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา
 - ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง บุคลิกภาพ ทัศนคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน
 - ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน
 - ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักเรียนระดับ โดยจำแนกตามเพศ และ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ดังในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	เพศชาย	158	50.0
	เพศหญิง	158	50.0
	รวม	316	100.0
2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	119	37.7
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	108	34.2
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	89	28.2
	รวม	316	100.0

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ จำแนกตามเพศ นักเรียนเพศชาย จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และนักเรียนเพศหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 50 จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่า ระดับชั้นที่มีนักเรียนมากที่สุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 37.66 รองลงมา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 34.18 และระดับชั้นที่มีนักเรียนน้อยที่สุดคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 89 คิดเป็นร้อยละ 28.16

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง บุคลิกภาพ ทศนคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ดังในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง บุคลิกภาพ ทักษะคิดต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน

ตัวแปร	$\bar{X}$	S	การแปลผล
รายได้ของผู้ปกครอง	9742.72	7497.626	ต่ำ
บุคลิกภาพ	53.2722	53.27	เอ
ทักษะคิดต่อการเรียน	2.205	0.427	ทางลบ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	1.865	0.471	น้อย
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว	2.037	0.513	ไม่ดี
ลักษณะทางกายภาพ	2.500	0.482	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	2.166	0.540	ไม่ดี
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	2.102	0.554	ไม่ดี
ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน	2.350	0.490	ดีพอใช้

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 รายได้ของผู้ปกครองอยู่ในระดับต่ำ นักเรียนมีบุคลิกภาพมีบุคคลภาพแบบเอ มีทักษะคิดทางลบต่อการเรียน นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับน้อย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี ลักษณะทางกายภาพอยู่ในระดับดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูอยู่ในระดับไม่ดี สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับไม่ดี และความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ดังในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเข้มข้นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	Y
X ₁	1.000	-1.000**	.000	.000	-.007	-.120*	-.091	-.246**	-.213**	-.205**	-.059	-.177**	-.211**	-.273**
X ₂		1.000	.908	.000	.007	.120*	.091	.246**	.213**	.205**	.059	.177**	.211**	.273**
X ₃			1.000	-.560**	-.451**	-.009.	-.016	.286**	.316**	.254**	.310**	.160**	.227**	.298**
X ₄				1.000	-.487**	.116*	.106	-.226**	-.310**	-.293**	-.103	-.241**	-.042	-.270**
X ₅					1.000	-.115*	-.097	-.058	.001	.048	-.215**	.090	-.194	-.024
X ₆						1.000	.126*	.059	-.057	.068	.025	-.049	-.015	.043
X ₇							1.000	.289**	.111*	.154**	.161**	.084	.096	.240**
X ₈								1.000	.650**	.547**	.302**	.441**	.414**	.572**
X ₉									1.000	.512**	.262**	.452**	.404**	.630**
X ₁₀										1.000	.257**	.487**	.415**	.533**
X ₁₁											1.000	.422**	.354**	.369**
X ₁₂												1.000	.571**	.603**
X ₁₃													1.000	.573**
Y														1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 9 ตัวแปร คือ เพศหญิง (X_2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) บุคลิกภาพ (X_7) ทศนคติต่อการเรียน (X_8) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13})

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 คือ เพศชาย (X_1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4)

ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มี 2 ตัวแปร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) รายได้ของบิดามารดา (X_6)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความ ขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	44.336	11.084	100.546**
Residual	311	31.183	.100	
Total	315	75.519		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปร 4 ตัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ดังในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₉	.406	.043	.319	.630	.397	206.621**
X ₉ , X ₁₂	.249	.042	.274	.724	.524	172.199**
X ₉ , X ₁₂ , X ₁₃	.261	.040	.244	.752	.564	135.062**
X ₉ , X ₁₂ , X ₁₃ , X ₇	.225	.055	.150	.766	.587	110.546**
R = .766						
R ² = .587						
SE = .316						
a = .105						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₉) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X₁₂) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₁₃) และบุคลิกภาพ (X₇) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรนี้สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้ร้อยละ 58.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y} = .105 + .406 X_9 + .249 X_{12} + .216 X_{13} + .225 X_7$$

สมการพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

$$Z = .319 X_9 + .274 X_{12} + .244 X_{13} + .150 X_7$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สังเขป ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สมมติฐานการค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,264 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 477 คน เป็นเพศชาย จำนวน 240 คน เพศหญิง 237 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 431 คน เป็นเพศชาย จำนวน 214 คน เพศหญิง

217 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 356 คน เป็นเพศชาย 177 คน เพศหญิง 179 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 316 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของยามาเน่ (Yamane, 1976 : 886 - 887) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6607

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8263

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7339

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7604

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7532

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7575

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7577

ตอนที่ 9 แบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8359

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถาม ไปขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำไปแจกด้วยตนเอง จำนวน 316ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม - 16 กรกฎาคม 2547

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลที่ได้อำนาจวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 9 ตัวแปร ได้แก่ เพศหญิง (X_2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) บุคลิกภาพ (X_7) ทศนคติต่อการเรียน (X_8) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_{10}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13})

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 2 ตัวแปร คือ เพศชาย (X_1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4)

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีตัวแปร 2 ตัวแปร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) รายได้ของบิดามารดา (X_6)

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) บุคลิกภาพ (X_7) สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้ร้อยละ 58.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

5. สมการพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .105 + .406 X_9 + .249 X_{12} + .216 X_{13} + .225 X_7$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .319 X_9 + .274 X_{12} + .244 X_{13} + .150 X_7$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น พบว่า

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 9 ตัวแปร ได้แก่ เพศหญิง (X_2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) บุคลิกภาพ (X_7) ทศนคติต่อการเรียน (X_8) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) ลักษณะ

ทางกายภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนหญิงมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมากทั้งนี้เพราะ นักเรียนหญิงจะให้ความสนใจในเรื่องการเรียน กระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อการเรียน ได้แก่ การตั้งใจเรียน การทบทวนบทเรียน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ใช้เวลาว่างที่มีให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิ่งกาญจน์ ปานทอง (2545 : 86) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า เพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541: 68) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เป็นเพศหญิง มีความตั้งใจเรียนอยู่ในระดับสูง

ดังนั้นสรุปได้ว่านักเรียนเพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่งจะผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับแรกของช่วงชั้นที่ 3 ผ่านการคัดแยกห้องเรียน ได้รับประสบการณ์ใหม่ เพื่อนใหม่ ครูคนใหม่ บรรยากาศการเรียนการสอนใหม่ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและเอาใจใส่ต่อการเรียน ขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพื่อให้ได้คะแนนอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องผลการศึกษาของ ชูติมน ศรีแก้ว (2546 :76) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้นสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

1.3 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะเป็นคนที่รักความก้าวหน้า มีความกระตือรือร้น ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ชอบการแข่งขัน

ชั้น ทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้กับงานที่ล่าช้า ไม่ชอบการรอคอย มีความมานะพยายามในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว ทำให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนดี ดังที่ ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman and Roesman. 1974 : 164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคลิกภาพเร่ร่อนชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้กับการทำงานล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไควร์เวอร์และไวน์เดอร์ (Klewer and Weidner. 1987 : 204) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และระดับความมุ่งมั่น โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของผู้ปกครอง พบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จและมีความพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

ดังนั้นสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

1.4 ทศนคติต่อการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียน มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนจะมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนหรือไม่นั้น นักเรียนจะต้องเกิดทัศนคติต่อการเรียนเสียก่อน กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียน จะทำให้นักเรียนมีความคิด ความรู้สึก และมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการเรียน ลักษณะวิชาที่เรียนไปในทางที่ดี อันจะทำให้ให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่ม ในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนมีทัศนคติทางลบกับการเรียน นักเรียนก็จะมี ความคิด ความรู้สึก และมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการเรียน ลักษณะวิชาที่เรียนไปในทางที่ไม่ดี อันจะทำให้ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนลดน้อยลงได้ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ธอร์นเบอร์ก (Thornburg. 1975 : 181 – 185) ที่ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาของนักเรียนที่ออก โรงเรียนกลางคัน คือ นักเรียนไม่สนใจการเรียน ไม่ขยันหมั่นเพียรในการเรียน อีกทั้งมีทัศนคติ ที่ไม่ดีอย่างรุนแรงต่อการเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นภาพร เมฆรักษาณิษ (2515 : 65 – 67) ที่ได้ศึกษาพบว่า นิสัยขยันหมั่นเพียรในการเรียน ทัศนคติต่อการเรียน จะมีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรและผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีการแสดงออกที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนต้องการประสบความสำเร็จในการเรียน ต้องการได้รับการยอมรับ ยกย่องเกี่ยวกับการเรียน มุ่งมั่นเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ และภาคภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ไนท์และแซสเซนราธ (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 44 ; อ้างอิงจาก Knight and Sassenrath. 1966) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะทำงานผิดพลาดน้อยที่สุด ทำงานเรียบร้อย อดทน ขยันหมั่นเพียร ใช้เวลาน้อยที่สุด และมีความจำดีกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และยังสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 180 – 182) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนและความขยันหมั่นเพียรในการเรียนแตกต่างกัน มีสาเหตุประการหนึ่งมาจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับสมาชิกครอบครัว ทำให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ทั้งนี้เพราะ ถ้านักเรียนอยู่ในครอบครัวที่บิดามารดาให้การดูแลเอาใจใส่ พร้อมทั้งจะสนับสนุนด้านการเรียน ให้กำลังใจสอบถามปัญหาและให้คำปรึกษาแล้ว นักเรียนก็จะเกิดความอบอุ่นใจ และเห็นความสำคัญของการเรียน จัดระบบการเรียน พร้อมทั้งจะต่อสู้และเกิดความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ เพื่อทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเรียน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ โกลด์เนอร์และโกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner. 1963 : 52) ได้กล่าวถึง บรรยากาศในการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับเด็ก จะอธิบายลักษณะของเด็กหลายๆ ลักษณะตามที่เขารับเอาเอกลักษณ์ ของสังคมไว้ และคาดหวังว่าพฤติกรรมของเด็กในเรื่องความขยันหมั่นเพียร ความสะอาด ความซื่อสัตย์ และความสำเร็จในการเรียนได้นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการผลศึกษาของ กวินทร์ ธรรมนุต์ (2522 : 20) ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีบรรยากาศที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย บ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ มักจะเป็นคนขาดความขยันหมั่นเพียร ชอบทำงานที่ไม่ต้องออกแรง ไม่รู้ว่าจะไรควรไม่ควรทำอะไร แก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่เป็น

ดังนั้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

1.7 ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ลักษณะทางกาย

ภาพทางการเรียนที่ดี ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนมาก ทั้งนี้เพราะเมื่อโรงเรียนมีลักษณะทางกายภาพทางการเรียนที่ดี อันได้แก่ ห้องเรียนอากาศถ่ายเทสะดวก ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ขนาดของห้องเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน บริเวณห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัย และมีคุณภาพการใช้ งานดี ย่อมส่งผลให้เด็กเกิดความตั้งใจเรียน กระตือรือร้นในการเรียน และขยันหมั่นเพียรในการเรียน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ ลอร์เรนซ์ (ชุดิมน ศรีแก้ว. 2546 : 78 ; อ้างอิงจาก Lawrence. 1976.) ที่กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่จะทำให้ นักเรียนสนใจการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (วิลาศ ทองขาว. 2527 : 17 ; อ้างอิงจาก Oberteuffer. 1945) ที่ได้ศึกษาพบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสภาพจิตใจของเด็ก และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนจะมีส่วนช่วยให้ นักเรียนขยันและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

ดังนั้นสรุปได้ว่า ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

1.8 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่ดีต่อกัน ส่งผลให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ ครูให้ความรัก ความเอาใจใส่ นักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาที่ดีในเวลาที่นักเรียนมีปัญหา และให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู มีความสุขในการเรียน และมีแรงจูงใจในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรัฐ ศิลปอนันต์ และคนอื่น ๆ (2518 : 56) พบว่า ครูไม่กระตือรือร้นในการสอน ครูให้โอกาสแก่นักเรียนในการร่วมกิจกรรมในบทเรียนน้อย ครูขาดทักษะที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความอดสาหะขยันหมั่นเพียรในการเรียนครูไม่ได้ใช้ผลการสอบเป็นเครื่องมือแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนการสอน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและคุณภาพในการจัดการศึกษา

ดังนั้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

1.9 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อนทำให้เกิดความสบายใจ อบอุ่นใจ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ห่วงใยและไว้วางใจกัน เมื่อมีปัญหาทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวก็สามารถปรึกษาเพื่อนในห้องได้ ส่งผลให้ นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ซึ่ง

ผลการศึกษาค้นคว้านี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของเดอโคสเตอร์ (ชมนุช บุญสิทธิ์. 2541 : 28 ; อ้างอิงจาก Decoster. 1981) ที่ได้ศึกษา สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน มีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

ดังนั้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 2 ตัวแปร คือ เพศชาย (X_1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4)

2.1 เพศชาย มีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชายมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 อยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งธรรมชาติของวัยรุ่นเพศชาย ต้องการความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องการอยู่ใต้อำนาจของใคร ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งรวมถึงความท้าทาย ตื่นเต้น ชอบทดลอง จะเริ่มสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และจะพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างตามที่กลุ่มต้องการ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าตนเป็นบุคคลที่โตเต็มที่ ถ้านักเรียนไม่สามารถที่จะบังคับตนเองให้สนใจในเรื่องการเรียน ไม่ตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ใช้เวลาว่างที่มีให้เกิดประโยชน์ จึงทำให้นักเรียนขาดความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า นักเรียนเพศชายมีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพิ่งจะผ่านการเลื่อนชั้นจากมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่ต้องให้ความสนใจ ขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก และในปีการศึกษาหน้าจะเป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะต้องมีการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไป นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จึงอยู่ในช่วงของระดับกลางที่สามารถจะไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ และเป็นช่วงที่กำลังจะก้าวไปสู่ช่วงปลายของวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งนักเรียนที่อยู่ช่วงนี้จะเริ่มค้นหาเอกลักษณ์ให้แก่ตัวเอง ต้องการอิสระ ต้องการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เป็นวัยที่ให้ความสนใจตนเองและสิ่งแวดล้อมมากกว่าสนใจเรื่องการเรียน ดังนั้นถ้านักเรียนไม่รู้จักบังคับใจตนเอง ก็จะไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ขาดเรียนบ่อย ทำให้นักเรียนขาดความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีตัวแปร 2 ตัวแปร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) รายได้ของบิดามารดา (X_6)

3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางคนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางคนมีเป้าหมายที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เห็นความสำคัญของการเรียน มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน ขยันอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน มีการวางแผนในการเรียน ใช้เวลาว่างที่มีในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางคน มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน น้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ต้องการอิสระ ต้องการคิดและตัดสินใจด้วยตัวเอง และเป็นวัยที่สนใจตัวเองและสิ่งแวดล้อมมากกว่าสนใจในการเรียน ดังนั้นถ้านักเรียนไม่รู้จักบังคับใจตนเอง ก็จะไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่สนใจการเรียน ขาดเรียนบ่อย หรือสนใจกิจกรรมอย่างอื่นมากกว่าการเรียน ทำให้นักเรียนไม่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

3.2 รายได้ของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อครอบครัวมากบางคนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองสามารถจัดสรรสิ่งต่าง ๆ ให้กับนักเรียนพิเศษ และการส่งเสริมให้นักเรียนเข้ารับฟังการบรรยายหรือการอบรมพิเศษ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ขวนขวายหาความรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อครอบครัวมากบางคนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ แม้ว่าผู้ปกครองจะสามารถจัดสรรสิ่งต่าง ๆ ให้กับนักเรียนได้ดี แต่นักเรียนนั้นไม่มีความตั้งใจเรียน ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน หรือมีนิสัยเกียจคร้านในการเรียน ไม่ชอบศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่รู้จักหาแนวทางในการแก้ปัญหา ย่อมทำให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนน้อย

ดังนั้นสรุปได้ว่า รายได้ของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) บุคลิกภาพ (X_7) สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้ร้อยละ 58.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นอันดับแรก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีการแสดงออกที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนต้องการประสบความสำเร็จในการเรียนต้องการได้รับการยอมรับ ยกย่องเกี่ยวกับการเรียน มุ่งมั่นเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ และภาคภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1953 : 110 – 111) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีแข่งขัน กับมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำให้ได้ดีกว่าบุคคลอื่น พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ เกิดความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว และดวงเดือน พันธุมนาวิน (2519 : 17) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการของบุคคลในอันที่จะมุ่งมั่นบากบั่น ฝ่าฟันอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ และต้องการทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเป็นลำดับแรก นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่งผลให้มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงด้วย

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นอันดับที่สอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู ส่งผลให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะการที่ครูให้ความรัก ความเอาใจใส่แก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาที่ดีในเวลาที่นักเรียนมีปัญหาและให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู มีความสุขในการเรียน และมีแรงจูงใจในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรัฐ ศิลปอนันต์ และคนอื่น ๆ (2518 : 56) ที่พบว่า ครูไม่กระตือรือร้นในการสอน ครูให้ออกาสแก่นักเรียนในการร่วมกิจกรรมในบทเรียนน้อย ครูขาดทักษะที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความอดสาหะขยันหมั่นเพียรในการเรียนครูไม่ได้ใช้ผลการสอบเป็นเครื่องมือแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนการสอน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและคุณภาพในการจัดการศึกษา

ดังนั้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ทำให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนดี เพราะนักเรียนได้รับความรัก ความห่วงใยจากครูอย่างใกล้ชิด ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่นใจ และมีความสุขในการเรียน

4.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นอันดับที่สาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ส่งผลให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ ระหว่างที่นักเรียนอยู่ในสถานศึกษานั้น นักเรียนไม่สามารถจะเรียนตามลำพังได้ ในการเรียนจำเป็นต้องมีการปรึกษาหารือ หรือช่วยเหลือพึ่งพากันกันในด้านการเรียน คนที่เรียนเก่งกว่า ก็ต้องช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า และเพื่อนยังสามารถสนองความต้องการทางจิตใจ ซึ่งการและกันได้ เช่น ให้กำลังใจ ให้ความเอาใจใส่ ห่วงใย เมื่อมีปัญหาทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวก็สามารถปรึกษาเพื่อนในห้องได้ เมื่อนักเรียนสามารถอยู่กับเพื่อนได้อย่างมีความสุข ย่อมปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้น และจะช่วยส่งเสริมให้ให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมากขึ้นด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของเฮอร์ลอค (วิลโลจเนวีระ. 2513 : 2 ; อ้างอิงจาก Hurlock. 1964) กล่าวว่า หากเด็กวัยรุ่นสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้ดี จะทำให้เขามีสุขภาพจิตที่ดี และช่วยส่งผลต่อการเรียนที่ดีขึ้น และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุขด้วย และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เดวิด (David. 1971 : 5789 – A) ที่ศึกษาเรื่อง สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นน้อย

ดังนั้น สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ทำให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนดี เพราะเพื่อนจะมีการช่วยเหลือกันและกัน สามารถปรึกษาทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัวได้ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน ตั้งใจเรียน นักเรียนจึงมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

4.4 บุคลิกภาพ ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นอันดับที่สี่ ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีบุคลิกภาพแบบ เอ ส่งผลให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ หากนักเรียนเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ กล่าวคือ นักเรียนเป็นคนที่รักความก้าวหน้า มีความกระตือรือร้น ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ชอบการแข่งขัน ทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้ออกงานที่ล่าช้า ไม่ชอบการรอคอย มีความมานะพยายามในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว ทำให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนดี ดังที่ฟรีดแมนและโรสแมน (Friedman and Roesman. 1974 : 164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคลิกภาพเร่งรีบชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบ

พันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทุนไม่ได้กับการทำงานล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไคล์เวอร์และไวน์ดเนอร์ (Kleiver and Weidner. 1987 : 204) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และระดับความมุ่งมั่น โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของผู้ปกครอง พบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จและมีความพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

ดังนั้น นักเรียนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นคนที่มีความกระตือรือร้น ชอบแข่งขัน มีความมานะพยายาม รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย และมีความเพียรพยายามทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.เนื่องจากตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้ดีที่สุด ดังนั้นพ่อแม่และครูอาจารย์ควรร่วมกันส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อที่จะทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

2. นักเรียน ครูอาจารย์ และผู้ปกครอง ควรร่วมมือกันพัฒนา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และบุคลิกภาพ เพื่อให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมากขึ้น เนื่องจากตัวแปรทั้ง 3 ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรทำวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน โดยเพิ่มตัวแปรจากที่ศึกษามาแล้ว เช่น ความคาดหวังของบิดามารดา ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นต้น

2.ควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนในระดับการศึกษาอื่น ๆ เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษา เป็นต้น

3.ควรนำตัวพยากรณ์ด้านทัศนคติต่อการเรียนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว ไปพัฒนาให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน โดยใช้เทคนิคต่างๆ ทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กวินทร์ ธรรมนุด. (2522). การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดูและการยอมรับของกลุ่มเพื่อน. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กษิมาดา วิริยะ. (2526). การศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กลุ่มนักวิชาการ. (2525). เอกสารนักวิชาการ. ม.ป.พ.
- กาญจนา คำสุวรรณ. (2524). จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์.
- กึ่งกาญจน์ ปานทอง. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกษม กลัดแพ. (2537). ความคิดเห็นของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทและความต้องการในการทำงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : สกายบุ๊กส์.
- _____. (2540). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544). กรุงเทพฯ : อรรถผลการพิมพ์.
- _____. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559). กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2529). คำโครงการคู่มือปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม. กรุงเทพฯ : กองวิจัยและวางแผนกระทรวงศึกษาธิการ.

- จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). *วิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุพร สูงสว่าง. (2524). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2523 จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลอง ภิรมย์รัตน์. (2521). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์.
- เฉลิมพล ศรีหงษ์และเสถียร เหลืองอร่าม. (2521). *ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภาควิมิ. (2525). *บทความวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทยชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ชนนุช บุญสิทธิ์. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยราชวินิต กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนพูนุช พงษ์ศิริ. (2535). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสหประชาชาติไทย*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยวัฒน์ อัดพัฒน. (2527). *หลักพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ชุดิมน ศรีแก้ว. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2518). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์. (2540). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ณรงค์ เล็งประชา. (2528). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เดโช สวานานนท์. (2510). *จิตวิทยาสำหรับครูและผู้ปกครอง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียน สโตร์.
- ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร. (2515). "การลงโทษเป็นการเพิ่มหรือลดปัญหา," *จิตวิทยา*. 14 : 49-52 ; มกราคม.

- ทิพวรรณ จันทรพิบูรณ์. (2510). ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธเนศ ขำเกิด. (2533, พฤษภาคม). "การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน," วารสารมิตรครู. 9 (30) : 4
- ธีรวัฒน์ นิจนตร. (2528). สภาพเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2527). "นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้." ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์.
- นพพร พานิชสุข. (2528, ตุลาคม). "เราจะวางตัวอยู่ในสังคมอย่างไรจึงจะมีความสุข." มิตรครู. 27 (19) : 21 – 23.
- นภาพร เมฆรักชาวณิช. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิตา ด้านวิริยะกุล. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์และคนอื่น ๆ. (2527). ประชากรศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประติพันธ์ อูปรมย์. (2523). "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน" เอกสารการสอนชุดระบบการเรียนการสอน. สารมวลชนจำกัด.
- _____. (2527). วิทยาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พีระพัสนา.
- ประมวล ดิฉินสัน. (2520). วัยแรก วัยหลัก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา.
- ประสาธ อิศระปรีดา. (2538). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์.

- ประหยัด ทองมาก. (2526, ตุลาคม – พฤศจิกายน). "ครูกับการพัฒนาเด็ก," วารสารแนะแนว. 18 (89) : 13.
- ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี รามสูตร. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญกิจ.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- พระเทพเวที. (2533). การศึกษาที่สาละวนฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- พรรณี ข. เจนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ดันอ้อแกรมมี จำกัด.
- พวงสร้อย วรกุล. (2522). การศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพบูลย์ อินทวิชา. (2517). "หลักและวิชาการวัดเจตคติ," ใน อนุสารเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 3. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เยาวดี วิบูรณ์ศรี. (2531). การวัดพฤติกรรมศาสตร์ด้านจิตพิสัย : มาตรวัดแบบลิเคอร์ท. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระวิพันธุ์ โสมนะพันธ์. (2515). "การลงโทษ," จิตวิทยา. 22 : 57 - 60 ; มิถุนายน.
- วลีวรรณ ศรเดชะวิวัฒน์. (2536). ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา พุ่มเล็ก. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีต่อผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วันชัย ดนัยตโนมุต. (2536). คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดปทุมธานี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2527). รายงานการวิจัยเรื่องนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย ต้นศิริ. (2542). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิบัติในพระราชบัญญัติการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด สูตรสำเร็จหรือกระบวนการ*. กรุงเทพฯ : SR Printing Limited Partnership.
- วิชาการ, กรม. (2543). *รายงานการวิจัย เรื่องทักษะการจัดการของเด็กไทย คุณลักษณะ พฤติกรรม และการส่งเสริม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2523). *แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิลาศ ทองขาว. (2527). *บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของ นักเรียน ครู และผู้บริหาร เขตการศึกษา 4. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). "ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้," *ข่าวสารการวิจัยศึกษา*. 18(3) : 8 – 11 ; กุมภาพันธ์ – มีนาคม.
- วิทยา นาควัชระ. (2537). *หมอวิทยาช่วยแก้ปัญหาการเลี้ยงดูและวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาส์น (ดอกหญ้า).
- ศรีธรรม ณะภูมิ. (2535). *พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2529). "สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ," *วิทยาการกับการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). "การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา," *ชุดปฏิบัติการปลูกฝังและสร้างค่านิยมพื้นฐานเรื่องความขยันหมั่นเพียร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2525). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ส่งเสริมวิชาการพิมพ์.
- สมทรง สุวรรณเลิศ. (2514, ธันวาคม). "ปัญหาทางการเรียนในเด็ก," *วารสารจิตวิทยาคลินิก*. 3 : 1 – 4
- สมบูรณ์ ทองศิลป์. (2519). *ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นผู้นำของนักเรียน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- สมพร พรหมจรรย์. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคนอื่น ๆ. (2532). "การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมในการเรียนของนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร," *วารสารมัธยมปริทัศน์*. 2 : 86 – 90 ; มีนาคม - สิงหาคม.).

- ลีปนนท์ เกตุทัต. (2533). "การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม : โอกาสและปัญหาที่เด็กและเยาวชนจะเผชิญ". รายงานการประชุมสมัชชาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ด้านการพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. จันทบุรี : วิทยากรู้าไพพรรณี.
- สิริพร ดาวัน. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2526). รูปแบบการสอนและกิจกรรมการเรียนในวิชาสังคมศึกษา. เอกสารการสอนสังคมศึกษา หน่วยที่ 10-15. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุกัญญา แยมยิ้ม. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา สุภาพ. (2541). สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์ และคนอื่น ๆ. (2518). รายงานการวิจัยปัญหาการศึกษาของจังหวัดและเขต. ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจและการศึกษา กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชาติ สุธรรมรักษ์. (2531). เอกสารการสอนวิชา จด 101 จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- สุรางค์ จันทน์เอม. (2524). จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุปรีชา หิรัญโต. (2524). การวางแผนพัฒนาโรงเรียน. เอกสารประกอบการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- สุพิชญา ธีระกุล. (2524). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาการ.
- สุวิมล เด่นสุทร. (2525). ตัวแปรทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุดฤทัย มุขยวงศา. (2533). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยแนวความคิดแบบพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- สำนักงานราชเลขาธิการ. (2531). พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. กรุงเทพฯ.
- เสาวรัตน์ จุรัตน์. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา วงศ์โสธรและคนอื่น ๆ . (2525). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชาเรียนและความถนัดในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์มณี. (2542). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทเลิฟ แอนด์ลิฟเพรส จำกัด.
- อำรุง จันทวานิช. (2526). องค์ประสิทธิภาพของการประถมศึกษา : รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Allport, Gordon W. (1967). *Pattern and Growth in Personality*. New York : Holt, Rinehart.
- Anastasi, Anne. (1976) *Psychological Testing*. 4th ed. New York : Macmillan Publishing Co.
- Anderson, Mary J. (1970, March). "Effects of Classroom Social Climate on Individual Aiming," *American Educational Research Journal*. p. 7 .
- Bernard. Haroll W. (1970). *Mental Health in the Classroom*. New York : McGraw - Hill.
- Bloom. Benjamin S. (1982). *Human Characteristics and School Learning*. 2nd ed. New York : McGraw – Hill Book Company.
- Briggs, Richard D., Donald J. Tosi and Morley. (1971, April). "Study Habits Modification and Its' Effect on Academic Performance : A Behavioral Approach," *Journal of Educational Research*. 64 : 347 – 350 .
- Cox, F.M. and Patricia M. Leager.(1961). "Wassessing Some Aspects of the Parent Child Relationship," *Child Development*. 32 : 639-648.
- David, Athur Decoster. (1971 ,May). "Some Effect of Different Classroom conditions upon International Relationship, Personal Adjustment and achievement for College Freshmen," *Dissertation Abstracts Internation*. 31 (11) : 5789 – A.

- Eugene, Leher B. (1969). "An Investigation of the Role of Intellectual Motivation and others Non – Intellectual Factors in the Prediction of Educational Achievement and Efficiency," *Dissertation Abstracts*. 29 : 3876 – A.
- Friedman, M. and R.H. Roseman. (1974). "Behavior Pattern and Coronary Angiographic Pindding," *Journal of the American Medical Association*. 240 : 164.
- Garrison, Karl C., Albert J. Kingston and Arthurs S. McDonald. (1966). *Educational Psychology*. Bombay : Vakils.
- Good, Carter. V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill, Inc.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row Publisher.
- Gouldner, Alvin W. and Helen P. Gouldner. (1963). *Modern Sociology*. Harcourt, Brase and World, Inc.
- Hergenharn, B.R. (1990). *An Introduction to Theories of Personality*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall.
- Herman, Herbert J.M. (1970, August). "A Questionnaire Measures of Achievement Motivation," *Journal of Applied Psychology*. 54 : 354 – 355.
- Hilgard, E.R. (1967). *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt Brace and World, Inc.
- Hurlock, E.B. (1976). *Adolescent Development*. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Kendler, Howard. (1963). *Basic Psychology*. New York : Appleton Century, Crofts Company.
- Klewer, Wendy and Weidner Gerdi. (1987, March – April). "Type A Behavior and Aspirations : A Study of Parents and Children's Goal Setting," *Developmental Psychology*. 23 (2) : 204.
- Lawrence, Frances. (1976). "Student Perception of the Classroom Learning Environment in Biology, Chemistry and Physics," *Journal of Research in Science Teaching*. 13 : 315 – 323.
- Levin, D.E. (1965). *The Prediction of Academic Performance : A Theoretical Analysis and Review of Research*. New York : Russell Sage Foundation.

- Lewin K.R., Lewin Lippert and Lewin White. (1939 ,September). "Patterns of Aggressive Behavior in Experimentally Created, Social Climate," *Journal of Social Psychology*. 10 : 271 – 299.
- Lindgren, Henry C. (1967). *Education Psychology in Classroom*. 3rd ed. New York : John Wiley & Sone. Inc.
- Maddox, Harry. (1965). "How to study," *The English Language Book Society*. London.
- Muses, H.P. and J.J. Conger. (1956). *Child development and Personality*. New York : Harper and Brother.
- Roger, Carl. (1969). *Freedom to Learn*. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill.
- Rothman, Esther P. (1968). "Needde : the Teacher as Specialist in Human Relation," *The Education Digest*. 32(1) : 34 – 36.
- Samuel, William. (1981). *Personality*. New York : McGraw - Hill.
- Thornburg, Hershel D. (1975 ,January). "Attitudinal Determinants in Holding Drop Out in School," *Journal of Educational Research*. 68 : 181 – 185 .
- Webster. (1973). "English Language Institute of America," *The New Grolier Webster International*. 3rd ed.
- Weiner, Bemard. (1972). "Attitude Theory Achievement Motivation and Education Process," *Review of Education Research*. 42 : 203 – 215 : Sping.
- Yamane, Taro. (1971). *Statistic : An Introductory Analysis*. New York : Harperand and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0519.12/ ๕๖ 38

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗/ พฤษภาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระแสงวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวชัชลิณี จุ่งพิวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี” โดยมี รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง และ อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวชัชลิณี จุ่งพิวัฒน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 077-361322 มือถือ 09-5176030

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๖/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงสระ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวชัชลิณี จุ่งพิพัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี” โดยมี รองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 316 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวชัชลิณี จุ่งพิพัฒน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 077-361322 มือถือ 09-5176030

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/5๒94

วันที่ 16 พฤษภาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะคณบดีศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวชัชลิณี จุ่งพิวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี” โดยมี รองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พระวุฒิพงศ์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ให้ นางสาวชัชลิณี จุ่งพิวัฒน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวุฒิ ปักโธสง)

ประธานยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนเวียงสระ อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 9 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนี้ไม่ต้องลงชื่อของนักเรียนไว้คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนให้มากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวชัชลิณี จุ่งพิพัฒน์

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

เพศ

() ชาย

() หญิง

ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

() มัธยมศึกษาปีที่ 1

() มัธยมศึกษาปีที่ 2

() มัธยมศึกษาปีที่ 3

3. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้ _____ บาท / เดือน
(รายได้ของบิดามารดารวมกันหรือรายได้ผู้ปกครองของนักเรียน)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกลักษณะ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบุคลิกลักษณะ ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของ

นักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เมื่อนักเรียนมีนัด นักเรียนไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา					
2	นักเรียนรู้สึกโมโห ถ้ามีคนมาขัดจังหวะในขณะที่นักเรียนไม่สามารถทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ได้					
3	นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการเสียเวลามากถ้าต้องไปรอซื้อของในร้านค้าที่มีลูกค้าแน่น					
4	นักเรียนจะรู้สึกที่ไม่สบายใจ ถ้างานของนักเรียนดำเนินไปอย่างล่าช้า					
5	นักเรียนเป็นคน que เริ่มต้นทำอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ					
6	นักเรียนคิดว่าคนรอบข้างทำงานไม่ถูกใจนักเรียน					
7	นักเรียนรู้สึกที่นักเรียนอยากทำกิจธุระให้เสร็จโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้					
8	นักเรียนรู้สึกหงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการ เช่น ที่ธนาคาร ที่ทำการไปรษณีย์ เป็นต้น					
9	นักเรียนไม่ชอบให้มีใครหรืออะไรมาขัดจังหวะการทำงานของนักเรียน					
10	นักเรียนรู้สึกทนไม่ได้ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ทำงานอย่างขอไปที					
11	เพื่อนๆส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนเป็นคน จริงจังกับการทำงาน					
12	นักเรียนเป็นคนที่ไม่ยอมเสียเวลาเพื่อฟังคนอื่นพูดเพื่อเจอ					
13	ถ้านักเรียนต้องฟังคนที่พูดไม่รู้จบ นักเรียนจะรู้สึกทนไม่ได้					
14	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
15	นักเรียนเป็นคนที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็ว ว่องไว					
16	เมื่อนักเรียนต้องทำสิ่งต่าง ๆ ซ้ำซากนักเรียนรู้สึกหงุดหงิด					
17	เมื่อนักเรียนกำลังฟังคนพูดเรื่องไร้สาระนักเรียนจะรู้สึกเบื่อและหาทางเลี้ยวออกมา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถาม ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>ด้านความคิด</u>					
1	วิชาที่เรียนบางวิชาไม่สำคัญ					
2	เนื้อหาวิชาที่เรียนไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
3	การเรียนช่วยให้ข้าพเจ้ามีงานทำ					
4	เนื้อหาของวิชาที่เรียนยากเกินไป					
5	การเรียนหนังสือช่วยให้เป็นผู้มีความรู้					
6	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้					
7	<u>ด้านความรู้สึก</u> ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อขาดเรียนบางวิชา					
8	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายต่อการเรียน					
9	ข้าพเจ้าไม่ชอบวิชาที่โรงเรียนจัดให้เรียน					
10	ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจเมื่อเข้าเรียนได้ทุกวิชา					
11	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อวิชาที่ต้องท่องจำ					
12	ข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนกับครูที่ดุเกินไป					
13	ข้าพเจ้าชอบเรียนวิชาที่เป็นภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี					
14	<u>ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม</u> ข้าพเจ้าไม่มีความกระตือรือร้นการเรียน					
15	ข้าพเจ้าไม่เข้าชั้นเรียนเมื่อมีโอกาสดำเนินการ					
16	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนแม้ว่าครูสอนไม่ดี					
17	ข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว					
18	ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านข่าวเกี่ยวกับด้านการศึกษา					
19	ข้าพเจ้าไม่เข้าเรียนเมื่อเนื้อหาวิชาที่เรียนไม่น่าสนใจ					
20	ข้าพเจ้ามักคิดว่าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่ข้าพเจ้ากำลังเรียน					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะสอบให้ได้คะแนนสูงๆเพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจที่สอบได้คะแนนน้อย					
3	เมื่อข้าพเจ้าเห็นเพื่อนประสบความสำเร็จในเรื่องการเรียน ข้าพเจ้าก็อยากเป็นเช่นนั้นบ้าง					
4	ข้าพเจ้าพยายามเรียนให้มากขึ้นถ้าสอบได้คะแนนไม่ดี					
5	ข้าพเจ้าเรียนไปวัน ๆ โดยไม่สนใจคะแนนสอบที่ได้					
6	ข้าพเจ้าไม่ได้ตั้งเป้าหมายจะศึกษาต่อ					
7	เมื่อข้าพเจ้าทำงานที่ครูมอบหมายไม่ได้ ข้าพเจ้าจะเลิกทำ					
8	ข้าพเจ้าพยายามค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขงานที่ทำไม่ถูกต้อง					
9	ข้าพเจ้าภูมิใจที่สามารถสอบผ่านแต่ละวิชาได้					
10	ข้าพเจ้าตั้งความหวังเกี่ยวกับการเรียนไว้สูง					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11	ข้าพเจ้าลอกการบ้านเพื่อนถ้าทำไม่ได้					
12	ข้าพเจ้าพัฒนาตนเองทุกครั้งที่ได้ผลการเรียนไม่ดี					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับ

ข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>การปฏิบัติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง</u> <u>ต่อนักเรียนด้านการเรียน</u> ผู้ปกครองไม่สนใจข้าพเจ้าว่ากลับบ้านเวลาใด					
2	ผู้ปกครองไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					
3	ผู้ปกครองแนะนำวิธีการอ่านหนังสือให้ข้าพเจ้า					
4	ผู้ปกครองอนุญาตให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น					
5	ผู้ปกครองให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าเมื่อทำคะแนนสอบไม่ดี					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
6	เมื่อข้าพเจ้าทำความผิด ผู้ปกครองดุด่าโดยไม่ถามเหตุผล					
7	ผู้ปกครองชมข้าพเจ้าเมื่อทำคะแนนสอบได้ดี					
8	ผู้ปกครองไม่สนใจว่าข้าพเจ้ามีอุปสรรคการเรียนหรือไม่					
9	เมื่อใกล้สอบผู้ปกครองดูแลให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ					
10	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองด้านการเรียน</u> ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองดักเตือนให้ทำการบ้าน					
11	ข้าพเจ้าขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนจากผู้ปกครอง					
12	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนข้าพเจ้าปรึกษาผู้ปกครอง					
13	ข้าพเจ้าทำความเคารพผู้ปกครองก่อนไปโรงเรียน					
14	ข้าพเจ้ากลับบ้านตรงเวลาหลังเลิกเรียน					
15	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองบอกให้อ่านหนังสือทุกวัน					
16	ข้าพเจ้าไม่ทำความเคารพผู้ปกครองหลังกลับจากโรงเรียน					
17	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองซักถามเกี่ยวกับเรื่องการเรียน					
18	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองซักถามเกี่ยวกับเรื่องผลการสอบ					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
19	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนข้าพเจ้าเก็บนิ่งเฉยไว้					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>สถานที่เรียน</u>					
1	อากาศภายในห้องเรียนถ่ายเทดี					
2	สภาพห้องเรียนไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
3	สภาพห้องเรียนคับแคบ					
4	โต๊ะเก้าอี้ไม่พอกับจำนวนนักเรียน					
5	ห้องเรียนร้อนอบอ้าว					
6	สภาพห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน					
7	สภาพห้องเรียนมีกลิ่น เช่น กลิ่นเหม็นจากห้องน้ำ กลิ่นขยะ					
	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน</u>					
8	สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครูใช้มีสภาพที่ดีในการใช้งาน					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
9	ห้องเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนทันสมัย					
10	ห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					
11	นักเรียนมีโอกาสปฏิบัติและใช้สื่อการเรียนอย่างทั่วถึง					
12	อาจารย์ใช้สื่อประกอบการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>การปฏิบัติของครูที่มีต่อนักเรียน</u> ครูรับฟังเหตุผลของข้าพเจ้า					
2	ครูให้ความเป็นกันเองแก่ข้าพเจ้า					
3	ครูไม่สนใจปัญหาด้านการเรียนของข้าพเจ้า					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
4	เมื่อข้าพเจ้าขอคำปรึกษาจากครูเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นครูยินดีให้คำแนะนำแก่ข้าพเจ้า					
5	ครูให้ความสนใจข้าพเจ้าถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะเรียนหนังสือไม่เก่ง					
6	ครูยิ้มแย้มทักทายข้าพเจ้าเมื่อพบกันนอกห้องเรียน					
7	ครูให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้าเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					
8	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการเรียนการสอน					
9	ครูชมเชยเมื่อข้าพเจ้าทำความดี					
10	การปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อครู					
	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำชี้แนะของครู					
11	ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นกับครู					
12	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับครูได้					
13	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเรื่องการเรียนกับครูได้					
14	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน					
15	ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสซักถามข้อสงสัย					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง บางครั้ง ก็ไม่ตรง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัวไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน					
2	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้เพื่อนที่ห้องที่เข้าใจช่วยอธิบายได้					
3	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจซึ่งกันและกัน					
4	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับเพื่อนไม่ได้					
5	ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน					
6	ข้าพเจ้าไม่มีเพื่อนสนิท					
7	ในการทำงานกลุ่มข้าพเจ้าเต็มใจปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม					
8	ข้าพเจ้าร่วมจัดกิจกรรมกับเพื่อน					
9	เพื่อนไม่มีความจริงใจต่อข้าพเจ้า					
10	ข้าพเจ้าชอบทำงานตามลำพัง					
11	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็น แตกต่างจากข้าพเจ้า					
12	ข้าพเจ้าเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					
13	ข้าพเจ้ากับเพื่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยความสามัคคี					
14	เมื่อเพื่อนมีปัญหา ข้าพเจ้าอยากให้ความช่วยเหลือ					
15	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่ออยู่ร่วมกับเพื่อน					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกระทำการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกระทำการกระทำของนักเรียนมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกระทำการกระทำของนักเรียนบางครั้ง บางครั้งก็ไม่ตรง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกระทำการกระทำของนักเรียนน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับกระทำการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>ด้านการตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน</u> ข้าพเจ้านักเรียนตั้งใจเรียนทุกวิชาแม้จะมีบางวิชาที่ข้าพเจ้าไม่ชอบ					
2	ข้าพเจ้าคุยหรือหยอเพื่อนในขณะที่ครูกำลังสอน					
3	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือการ์ตูนขณะที่ครูกำลังสอน					
4	ข้าพเจ้าเบื่อและกระวนกระวายใจอยากให้หมดชั่วโมงเร็ว ๆ ขณะที่ครูสอน					
5	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายการเรียนทุกวิชา					
6	<u>ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน</u> เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าเข้าหอสมุด อ่านหนังสือหาความรู้เพิ่มเติม					
7	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าเริ่มทำการบ้านหรืองานที่ครูมอบหมายให้ทำ					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
8	เวลาปิดภาคเรียนข้าพเจ้าใช้เวลากับการดูโทรทัศน์					
9	เวลาปิดภาคเรียนข้าพเจ้าไปเที่ยวเล่นกับเพื่อน					
10	เมื่อข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้วจะทำงานเกี่ยวกับการเรียนของตนเอง					
11	<u>ด้านความกระตือรือร้นในการเรียน</u> เมื่อครูสั่งให้ทำงานข้าพเจ้ารีบทำงานตามที่ครูสั่ง					
12	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจบทเรียน ข้าพเจ้ารีบถามครู เมื่อครูอธิบายเสร็จ					
13	เมื่อพบหนังสือที่น่าสนใจข้าพเจ้ารีบอ่านทันที					
14	ข้าพเจ้ามาถึงโรงเรียนแต่เช้า					
15	<u>ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน</u> เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬา ข้าพเจ้า ไม่ได้ไปร่วมกิจกรรมนั้น					
16	ข้าพเจ้าไปร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนทุกครั้ง					
17	ข้าพเจ้าช่วยทำงานกลุ่มจนเสร็จ					
18	<u>ด้านการพยายามทำงานให้สำเร็จและแก้ไขอุปสรรคทางการเรียน</u> ข้าพเจ้าตั้งใจทำงาน แต่ทำไปไม่นานนัก ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อแล้วหยุดทำงานนั้น					
19	เมื่อการบ้านหรืองานที่ครูมอบหมายให้ยาก ข้าพเจ้าขอคำปรึกษาจากครูแล้วพยายามทำจนเสร็จ					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
20	เมื่อมีการบ้านยากกว่าปกติ ข้าพเจ้าเลือกทำเฉพาะข้อที่ง่ายเท่านั้น					
21	ข้าพเจ้าละทิ้งงานที่ครูมอบหมายให้ในบางวิชาที่ข้าพเจ้าไม่ชอบ					
22	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายเมื่อต้องทำแบบฝึกหัดที่ยาก					
23	เมื่อข้าพเจ้าทำงานบกพร่องแล้วถูกครูตำหนิ ข้าพเจ้าเกิดความท้อถอย หหมดความพยายามที่จะทำงานนั้นต่อไป					
24	เมื่อบทเรียนยากข้าพเจ้าอ่านบททวนหลายครั้งจนเข้าใจ					
25	แม้ว่างานที่ครูให้ทำไม่น่าสนใจข้าพเจ้าก็พยายามทำงานนั้นจนเสร็จ					

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.266	10	3.895
2	6.573	11	2.623
3	6.407	12	5.446
4	2.863	13	4.393
5	1.998	14	5.019
6	2.257	15	2.425
7	2.045	16	3.756
8	5.965	17	1.752
9	4.519		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .6607

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน

ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.145	11	5.590
2	3.352	12	4.505
3	4.603	13	2.473
4	3.812	14	10.167
5	4.331	15	5.986
6	3.980	16	3.331
7	4.424	17	5.621
8	7.463	18	5.284
9	7.514	19	4.424
10	5.075	20	3.032

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8263

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.983	7	4.211
2	2.678	8	5.462
3	3.663	9	7.422
4	6.985	10	8.410
5	7.715	11	3.834
6	4.804	12	7.065

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7339

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว

ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.872	11	4.081
2	5.668	12	5.368
3	2.291	13	5.504
4	3.159	14	2.896
5	5.784	15	6.022
6	7.821	16	4.601
7	5.179	17	6.470
8	4.648	18	6.573
9	3.346	19	5.133
10	4.992		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7604

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.491	7	7.125
2	4.038	8	3.606
3	8.773	9	5.695
4	3.894	10	5.736
5	6.992	11	6.030
6	3.829	12	5.208

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7532

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.974	9	6.837
2	4.585	10	4.739
3	4.329	11	3.937
4	5.586	12	2.573
5	2.842	13	6.746
6	4.328	14	3.582
7	5.078	15	5.078
8	6.164		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7575

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	6.534	9	4.340
2	2.168	10	3.983
3	7.813	11	4.748
4	10.917	12	5.800
5	1.662	13	4.101
6	9.812	14	4.522
7	4.328	15	5.635
8	5.365		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7577

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)ของแบบสอบถามความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.132	14	4.551
2	4.651	15	6.037
3	8.008	16	1.774
4	7.234	17	4.962
5	6.613	18	2.965
6	1.765	19	5.877
7	2.983	20	2.277
8	3.554	21	3.780
9	2.487	22	6.091
10	6.615	23	1.920
11	5.301	24	4.440
12	4.474	25	4.622
13	1.925		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8359

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวชัชลิณี จุ่งพัฒน์
วัน เดือน ปี เกิด	30 ธันวาคม 2522
สถานที่เกิด	สงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	322 หมู่ 1 ตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84190 โทร 0-9517-6030
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวรนารีเฉลิม
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมหาวชิราวุธ
พ.ศ. 2544	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บริหารงานบุคคล) มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร